

Національний університет "Острозька академія"
Факультет романо-германських мов
Кафедра англійської філології

Кваліфікаційна робота

магістра

на тему

ЛЕКСИКО-ГРАМАТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ МОВЛЕННЯ У СЕРІАЛІ
«ГОСТРІ КАРТУЗИ»

Виконав: студентка 6 курсу, групи МА - 62

спеціальності: 035 Філологія

спеціалізації: 035.041 германські мови та літератури

(переклад включно), перша – англійська

Карбівник С. А.

(прізвище та ініціали)

Керівник - Коцюк . М.

(прізвище та ініціали)

Рецензент _____
(прізвище та ініціали)

Роботу розглянуто і допущено до захисту
на засіданні кафедри англійської філології
протокол №__ від “__” _____ 2022 р.
Зав.кафедри _____ Анатолій ХУДОЛІЙ

Острог – 2022 рік

ЗМІСТ

ВСТУП	2
РОЗДІЛ I ЛЕКСИКО-ГРАМАТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ БІРМІНГЕМСЬКОГО ДІАЛЕКТУ	6
1.1 Загальні лексико-граматичні особливості діалекту бруммі, його основне поняття	6
1.2 Лексичні та граматичні одиниці діалекту бруммі використані в «Гострих картузах»	14
РОЗДІЛ II АНАЛІЗ ВИКОРИСТАННЯ РІЗНИХ ВИДІВ МОВЛЕННЯ У СЕРІАЛІ «ГОСТРІ КАРТУЗИ»	23
2.1 Ірландська англійська як частина зображення різних світів у серіалі	23
2.2 Британський кримінальний сленг XX століття, архаїзми	36
2.3 Лексичні та граматичні особливості мовлення героїв серіалу	47
2.4 Специфіка відображення характерів і особистісних рис героїв через діалект бруммі	51
ВИСНОВКИ	56
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	59
Додаток 1	68
Додаток 2	77
Додаток 3	83

ВСТУП

Актуальність дослідження. Вивчення та аналіз діалектів у історії кожної мови є вагомим матеріалом для повноцінного осмислення особливостей мови, її витоків та історичного минулого. Такий аспект дав змогу оцінити та зрозуміти специфіку становлення та розвитку літературної мовної норми, територіальних діалектів, різних соціальних та професіональних говірок.

Діалекти англійської мови роблять її виразнішою та відображають особливості місцевості, ментальності жителів. Узагалі, діалектів існує багато та кожен має власні ознаки. Для того, аби розуміти розмовну мову, слід розуміти й діалект, адже саме цей шар мови допомагає зберегти неповторність культурних традицій і звичаїв. Обізнаність у діалекті не лише збагачує знання людини в мовній сфері, але й збагачує її духовно.

Бірмінгемський діалект дуже яскраво побутує у серіалі «Гострі картузи». Власне, саме він відбиває основні особливості мовлення героїв. Бірмінгемським діалектом розмовляє багато людей у Бірмінгемі та деяких його околицях. «Bummie» також є демонімом людей з Бірмінгема, тож цей діалект репрезентує і настрої досліджуваного серіалу. Внутрішня міграція населення призвела також до того що акцент Бруммі поширюється на деякі частини інших районів. Можемо це також спостерігати в серіалі, коли головний герой Томас Шелбі спілкується із персонажами з далеких околиць.

Осмислення лексико-граматичних особливостей мовлення в серіалі «Гострі картузи» спонукає також до висвітлення особливостей бірмінгемського діалекту та для розуміння специфіки британських діалектів узагалі. Цим і зумовлена актуальність дослідження.

Метою роботи є аналітико-синтетичне осмислення лексико-граматичних особливостей мовлення в серіалі «Гострі картузи». Щоби досягти поставленої мети, слід виконати такі **завдання**:

- 1) розглянути загальні лексико-граматичні особливості діалекту Бруммі;
- 2) простежити лексичні та граматичні одиниці діалекту Бруммі;
- 3) проаналізувати різні види мовлення, використані в серіалі «Гострі картузи»;
- 4) з'ясувати особливості використання ірландської англійської у серіалі;
- 5) окреслити специфіку використання британського кримінального сленгу на матеріалі досліджуваного серіалу.

Об'єктом дослідження є серіал «Гострі картузи» та бірмінгемський діалект як репрезентант мовлення героїв.

Предметом дослідження є лексико-граматичні особливості бірмінгемського діалекту, застосовані в «Гострих картузах».

Для реалізації поставленої мети застосовано комплексний підхід, що базується на синтезі таких **методів**, як порівняльно-історичний, функціонального аналізу, структурний, конструктивний, метод опису досліджуваного матеріалу та зворотний, або елементарно-теоретичний метод. За допомогою порівняльно-історичного методу окреслюємо культурні особливості історичного та лінгвістичного контексту серіалу «Гострі картузи». За допомогою методу функціонального аналізу виявлено специфіку використання бірмінгемського діалекту та особливостей функціонування його лексичних і граматичних елементів. Структурний метод використано для аналізу мовлення героїв досліджуваного серіалу. Конструктивний метод застосовано для визначення побудови та конструювання бірмінгемського діалекту та ірландської англійської у серіалі. Методи опису та елементарно-теоретичний застосовані з метою систематизації опрацьованого матеріалу.

Наукова новизна. Робота становить самостійне комплексне дослідження лексико-граматичних особливостей мовлення на основі функціонування бірмінгемського діалекту в серіалі «Гострі картузи».

Практичне значення отриманих результатів визначається тим, що матеріали та висновки дослідження можуть бути використані при підготовці шкільних уроків з англійської мови, на факультативних заняттях та спецкурсах з англійської мови в загальноосвітніх школах, ліцєях та гімназіях, а також при написанні курсових та дипломних робіт, присвячених питанням лексико-граматичних особливостей бірмінгемського діалекту. Робота також стане в нагоді при науковому дослідженні мовлення в серіалі «Гострі картузи».

Структура роботи. Логіка дослідження зумовила таку структуру роботи: вступ, де зазначено актуальність, мету, завдання, об'єкт, предмет, методи, наукову новизну, практичне значення, перший розділ, що складається із двох підрозділів, другий розділ, що складається із двох підрозділів, висновки та список використаних джерел. Список використаних джерел складається із 85 позицій. Загальний обсяг роботи – 88 сторінок.

РОЗДІЛ І ЛЕКСИКО-ГРАМАТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ БІРМІНГЕМСЬКОГО ДІАЛЕКТУ

1.1 Загальні лексико-граматичні особливості діалекту Бруммі, його основне поняття

Однією з особливостей багатої історичної спадщини Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірландії є існування таких основних діалектів, як Кокні, Джорді, Дорік, Бруммі та ін. Ця різноманітність пояснюється відмінностями в діалектах, на яких говорили різні англосаксонські племена, які заклали основу англійської мови у Великій Британії. Іншими факторами є проміжок часу, за який англійська мова поширилася і вкорінилася на даній території. У цей часовий проміжок відмінності ще більше поглибилися. Зазначимо, що також відбувся контакт з іншими мовами, такими як кельтська, норвезька та французька.

У сучасній англійській мові розрізняють: Аристократичний (The posh English accent), Уельський (The Welsh English accent), Шотландський (The Scottish English accent), Ліверпульський (The Liverpudlian English accent or Scouse), діалект Кокні (The Cockney English accent), Ірландська англійська (The Irish English accent), Американська англійська (The American English accent), Південно-американська англійська (The southern US accent), Нью-йоркський діалект (The NY English accent), Австралійська англійська (The Australian English), Канадська англійська (The Canadian English) та ін [8].

В роботі ми досліджуємо вимову бірмінгемського акценту. Тож акцент – це модель вимови, яка використовується мовцем, для якого англійська мова є рідною. Це також може бути мова спільноти чи соціальної групи, до якої належить мовець. У кожного мовця є свій акцент, і часто він є індивідуальним для людини, але в той же час є частиною одного ідіолекту [2].

До особливостей акценту належить наголос, або ж – використання певних голосних або приголосних звуків і певних ритмічних, інтонаційних та

інших просодичних особливостей. Значення мають і синтагматичні (структурні) та парадигматичні (системні) взаємозв'язки між наголосами, та абстрактні (фонологічні) репрезентації, які можна розглядати як підґрунтя фактичних (фонетичних) артикуляцій разом із правилами, які співвідносять одне з іншим. Коли всі ці елементи пов'язані між собою, то складають розумовий лексикон або словниковий запас мовця[6].

Аналізуючи особливості діалектів і акцентів (тут – Бруммі), слід звернутися також до нормованої вимови. Так, існує так звана «англійська BBC» і «стандартна англійська». Зокрема, ці норми сприймаються як норми найпрестижнішого акценту, серед усіх інших в англійській мові. Це логічний наслідок того, що англійська мова вважається міжнародною. Тож, поширення і підвищений інтерес до викладання англійської мови як іноземної спровокував потребу в стандартизованому варіанті англійської мови. Зокрема, слід зауважити працю Д. Джонса «Received Pronunciation». Враховуючи кількість літератури, в якій обговорюються зміни вимови, більшість людей, які досліджують акцент, змогли дійти згоди щодо певних речей, що стосуються правил. Проте, слід зауважити, що це питання ще не досліджене до кінця[4].

У роботі Д. Джонса «Received Pronunciation» розповідається також про способи, за допомогою яких він зміг популяризувати правила написання та вимови, а також зробити їх легко доступним для широкого кола людей. Життя в ієрархічній, орієнтованій на південний схід країні, де домінують чоловіки стало основою для позиція дослідника. Однак освіта сьогодні є демократичнішою як щодо статі, так і класу. Тож Південна Англія більше не контролює мовний престиж, який вона мала над Британію століття тому[22].

Щодо ірландської англійської, то в ній звук / r / чітко вимовляється у всіх положеннях, наприклад: car – / ka: r /, corner – / korner /, far – / fa: r /. Звук th / θ, ð / замінюється глухими / t /, / d /: that – / dæt /, thirty – / tʒ:ti /. Дифтонг / ai / вимовляється як / ɔi /, наприклад like – / lɔik /, Irish – / ɔiɪʃ /. Ірландська англійська мелодійна і співуча. Дуже відома особливість ірландців не

говорити «так» (yes) або «ні» (no). У відповідь вони просто повторюють дієслово питання: Do you drive? – I do. Can you sing? – I can not [22].

Слід зауважити, що сучасна англійська мова налічує велику кількість регіональних діалектів. Їх різноманітність у Великобританії значно більша, ніж в інших англомовних країнах. Так, у Великобританії існують шотландський діалект, група північних, центральних (східно-центральних, західно-центральних), середніх, південних і південно-західних діалектів.

Можемо виокремити такі діалекти, як кокні (Cockney) – термін для ряду історичних діалектів районів і ремісничих цехів Лондона; скауз (Scouse) – діалект жителів Ліверпуля; джорді (Geordie) – діалект жителів Нортумберленда, зокрема, Ньюкасла; East Anglia (Східна Англія); Birmingham (Brummy, Brummie) (Бруммі); South Wales (південний Уельс); Edinburgh (Едінбург) – також вважається діалектом мови Lowland Scots; Belfast (Белфаст) Cornwall (Корнуолл); Cumberland (Камберленд); Central Cumberland (Центральний Камберленд); Devonshire (Девоншир); East Devonshire (Східний Девоншир); Dorset (Дорсет); Durham (Дарем); North Lancashire (Північний Ланкашир); Northumberland (Нортумберленд) [13].

Так, бірмінгемському діалектові притаманні особлива вимова, неправильність мовлення, а також римований діалект. Акцент Бруммі та суміжний акцент Ковентрі також досить чітко відрізняються, незважаючи на те, що міста розділяють лише 19 миль (31 км). Однак для недосвідченого вуха всі ці акценти можуть здатися дуже схожими, так само як носіям британської англійської може бути важко розрізнити канадський і американський акценти або австралійський і новозеландський [13].

Сила акценту жителів Бірмінгему суттєво відрізняється від інших регіонів. Як і в більшості міст, акцент змінюється залежно від площі міста. Поширеною помилкою є те, що в Бірмінгемі всі розмовляють однаковим акцентом. Можна стверджувати, що Бруммі – це акцент, а не діалект, як у Black Country, який є діалектом з унікальними словами та фразами, як у «owamya? for how are you», що не використовується в мові Браммі. Подібним

чином «Brummies» вимовляє І як «ou», тоді як Black Country використовує діалект «Ah», як у «Ah bin», що означає, «я був».

У лінгвістиці вважається, що акцент є «діалектним гібридом північної, південної мови, мови Мідлендс, Уорікшир, Стаффордшир і Вустершир, а також поєднується з елементами мов і діалектів азійських і афро-карибських спільнот.

Вагоме значення мають особливості виникнення діалекту Бруммі. Так, жителів цього міста не називають бірмами на честь Бірмінгема, але натомість їх ідентифікують як браммі, що походить від Браммагема. Ця назва міста є такою ж правильною, як і назва Бірмінгем, і це назва, яку люди робітничого класу використовували впродовж століть. Термін «Brummagem» виник у середні віки, коли «г» та «і» або «е» у Бірмінгемі чи Бермінгемі були перевернуті в місцевій мові. Так, у 1189 році в одному документі прізвище члена сім'ї де Бермінгем було написано як «de Brummingham», а в 1200 році в угоді з майном зазначено «Birmingham»[60]

Існують також відмінності між діалектами Бруммі та Блек Кантрі, які не так легко помітні людям, що прибувають із меж Вест-Мідлендсу. Блек Кантрі і бірмінгемський діалект може бути важко відрізнити, якщо жоден діалект не такий широкий. Фонетик Джон Уеллс визнав, що не може розрізнити наголос.

Цікаво, впродовж XVII ст. назва Бірмінгем була прийнята назавжди, щоб уникнути поганої слави, яку Бруммагем носив у той час через велику кількість фальсифікаторів, що працювали в місті та в ньому. Зазначається, що Бірмінгем належав до середньоанглійської діалектної області Західного Мідлендсу. Початком становлення міста вважають 1166 рік, коли в ньому вперше з'явився ринок. Це було місто, яке чітко вписувалось у типову сільську місцевість[80].

Слід також зауважити особливості, які суттєво вплинули на формування характерного діалекту. Так, упродовж багатьох років різні групи людей з навколишніх сіл переселилися до району Бірмінгема. Відповідно до фактичних даних близько семисот осіб переїхали до Бірмінгема між 1686 р. і 1726 р. При цьому 90% з них прийшли з відстані двадцяти миль від самого

Бірмінгема. Так, близько двохсот із них мігрували з Воркширу, а така ж кількість людей прибула зі Стаффордшира. Незважаючи на те, що існували мігранти в інших місцях, таких як Корнуолл чи Ірландія, Чинн і, згідно зі статтею Уршули Кларк, «місцеві мігранти продовжували становити переважну більшість новоприбулих, і аж до 1951 року 71% громадян Бірмінгема народилися у Ворікширі[79].

Наприклад, рими та лексика у творах В. Шекспіра свідчать про те, що він використовував місцевий діалект, причому багато істориків і вчених стверджують, що Шекспір використовував у своїй роботі діалект Стратфорд-на-Ейвоні, Бруммі, Котсуолд, Уорікшир або інший діалект Мідленда. Однак правдивість цього твердження визнається не всіма дослідниками, а його діалект, безсумнівно, був би повністю відмінним від будь-якого сучасного англійського акценту, включаючи будь-який сучасний акцент Мідленда [79].

Цікаво, що серед британських слухачів бірмінгемська англійська вважається найбільш неприхильним різновидом британської англійської, що викликало багато неприязні до її носіїв. Натомість, англомовні відвідувачі, навпаки, вважають таку вимову прісною і надто милозвучною. Тож робимо висновок, що така неприязнь викликана різними мовними міфами та соціальними факторами, властивими Великобританії («соціальний снобізм, негативні стереотипи в ЗМІ, поганий суспільний імідж).

Також, слід зважати на культурну та інноваційну історію міста, його промислове походження (як зображено рукою та молотком на гербі Бірмінгема). Наприклад, це призвело до формування маскулінного та не завжди правильного стереотипу, що «викрутка Brummagem» — це британський сленг на позначення «молотка»

Бірмінгемський акцент зазнав негативної конотації, що також є упередженням. Наприклад, актори нерідко використовували неточні акценти, або зображували негативні ролі. Тому бірмінгемський діалект ідентифікують негативно.

Ще одним середовищем побутування діалекту, на який слід указати, є реклама. Так, журналістка Л. Стокдейл зауважила стереотипне судження асоціації рекламодавців про бірмінгемський акцент і свиней. Наприклад, свиня в рекламі Potato Bakes для British Gas відома просто як Свиня з Піпкінса, і ITV. Усі ці поросята («Dave the window-cleaner pig») мали акцент Бруммі. Згодом цей акцент гіперболізувати за допомогою комічної тональності. Все це спотворює реальне функціонування Бруммі [80].

Відповідно до докторської дисертації С. Торна на факультеті англійської мови Бірмінгемського університету, бірмінгемська англійська мова є діалектним гібридом північної, південної, мідлендської, йоркширської, стаффордширської та вустерширської мови, також поєднується з елементами мов і діалектів своїх азійських та афро-карибських спільнот [55].

Можемо зауважити загальні лексичні особливості бірмінгемського діалекту на прикладі слів:

- 1) Babby: варіант baby;
- 2) Bab: варіант babe;
- 3) Bawlin, bawl: означає to weep, як у «She started to bawl» (не унікально для Бірмінгема, поширене в інших частинах Англії, Австралії та Південної Африки)
- 4) Bottler означає популярну та приємну пісню;
- 5) Blart означає to weep / cry
- 6) Cob – a crusty bread roll (хрустка булочка – походить від того факту що булочки виглядають як вулична бруківка і можуть бути такими ж твердими; м'які булочки відомі як rolls or baps).
- 7) Each – everyone (як у «Good evening each»)
- 8) Fock – м'якший варіант лайливого слова fuck;
- 9) Gambol – термін Вест-Мідлендс для кидка як у «Go and play up your own end» (наприклад, так можна сказати дітям з іншої вулиці, якщо починається сварка. Це слово також використано як назва автобіографічної

книги та музичної п'єси про бірмінгемське дитинство радіоведучого та артиста М. Стента).

10) Mom – загальний варіант слова Mum (також вживається У США, Південній Африці та інших країнах);

11) Our kid – використовується «to refer to siblings», як у «Our kid fell off his bike». Також вживається на півночі Англії.

12) Our wench – означає «sister» чи іноді вживається чоловіком стосовно своєї дружини; У XVI-XVII ст. це слово означало просто «жінка».

13) The outdoor – виняткове слово, яке поширене на заході Мідлендсу та означає «off-licence»;

14) Pop – a carbonated drink, як у «Do you want a glass of pop?» (Вживається у багатьох частинах Англії);

15) Snap – food, a meal, як у «I'm off to get my snap» чи «I'm leaving to get my dinner». Може також означати ланч.

16) Scrage – a scratched cut, where skin is sliced off, як у «I fell over and badly scraged my knee»;

17) Suff – означає «drain», як у «put it down the suff»;

18) Throw a wobbly – to become sulky or have a tantrum (не унікальне для Бірмінгему, поширене в Англії, Австралії та Південній Африці);

19) Trap – to leave suddenly, or flee;

20) Up the cut – up the canal (не унікальна лексика для Бірмінгему)

21) Yampy – вживається на позначення mad, daft, barmy, здебільшого

Мешканці африканських країн вважають, що yampy походить з їхнього регіону, з району Дадлі-Тіптон, який був присвоєний і визнаний їхнім бірмінгемським і ковентрійським діалектами. Однак це слово зустрічається в районах як за межами Бірмінгема, так і Тіптона/Дадлі та може бути загальним терміном, який використовувався в південному Стаффордширі та північному Вустерширі [55].

Зауважуємо також граматичні особливості діалекту бруммі. Наприклад:

1) голосний в mouth ([aʊ] у RP) може звучати як [æʊ] або [æə];

2) голосний у goat ([əʊ] у RP) може звучати близько до [aʊ] («goat» звучить як gout);

3) ненаголошений /i/ наприкінці слів, як, наприклад, у слові happy, можуть вимовити як [eɪ]. Ця особливість помічена в усіх носіїв;

4) літери ng часто позначають звуки /ŋg/ (у RP використовується /ŋ/, як у singer - [sɪŋgə]). Таке явище називається «Ng-coalescence»;

5) обидва голосні звуки в словах на кшталт strut і foot вимовляються як [ʊ], що поєднує бруммі з акцентами північної Англії. Таке явище називається «foot-strut split»;

6) більшість бруммі віддають перевагу північноанглійському [a] в словах типу bath, cast і chance. Для старшої частини населення найбільш характерно південноанглійський [ɑ:];

7) голосні в словах price та choice іноді зливаються в єдине [ɔɪ], і в результаті слова майже римуються. Однак їх вимова у бруммі трохи відрізняється, на відміну від діалекту блек-кантрі;

8) у більш консервативному бруммі, слова на кшталт FORCE звучать з [ʌʊə], а слова типу PURE - з [u:ə], і обидві групи слів вимовляються у два склади. У цьому застарілому варіанті акценту слова raw, pour і poor вимовляються по-різному: [rɔ:], [plʌʊə] і [pu:ə]. У сучасних діалектах всі слова звучать як [rɔ:];

9) ненаголошене /ə/ наприкінці слів може бути реалізоване як [a];

10) у деяких випадках дзвінке /s/ має бути наприкінці слів: bus звучить як [bʊz];

11) деякі носії ротують r перед голосними [60].

Зокрема, бірмінгемський діалект має свою систему голосних. Відповідно до судження Г. Уеллса головними ізогласами, що розділяють північ від півдня, є розщеплення foot-strut і bath-розширення. За таким критерієм лінгвістична північ включає Мідлендс, що включає агломерацію Бірмінгем-Вулверхемптон, тобто Вест-Мідлендс. Уеллс зазначає, що місцевий

акцент діалекту WM помітно відрізняється від акценту в Східному Мідлендсі, хоча є перехідна область, включаючи Сток і Дербі [82].

Мають суттєве значення і просодичні особливості жінки. За даними Collins & Mees, наголос в діалекті бруммі не є ротичним і змінює h-drop разом із /r/, який часто реалізується як натискання. Бруммі також примітний своїми розширеними інтонаційними моделями з частими різкими спадами, тривалими низькими тонами або підйомами. Відповідно до Б. Уеллса, діалект WM має тенденцію не скорочувати голосні в ненаголошених латинських префіксах (con-, ex-), як це роблять RP або південні різновиди [82].

Бірмінгемський діалект, подібно до кокні, має зміщення дифтонгу з широкими ковзаннями в face, goat і, як і в кокні, дифтонг price починається далі і «звучить як вибір більшості різновидів». Окрім того, підкреслюється той факт, що «голосний happy є fleese, реалізований широким ковзанням» [11]

Лінгвіст Б. Кортманн зауважує, що розрізнення strut і foot на діалекті західного мідлендсу, strut часто реалізується як [ʊ] що стосується foot, згідно з аналізом Торна, зазвичай носії бруммі вимовляють [ʊ] у словах як took, put, could, stood. [11].

Також було проведено інтенсивне дослідження того, чи є діалект WM особливим різновидом чи ні: Gugerell-Scharsach (1992) спробував з'ясувати, чи можна простежити середньоанглійський діалект WM за визначенням Мура, Міча та Уайтхолла (1935) у матеріалі SED. Глаузер (1997: 93) зазначає, що Мур, Міч і Уайтхолл визначили свій діалект WM за допомогою єдиної фонологічної ознаки ME /o/ перед носовими, розташувавши його на напівкруглій території з валлійською межею як її діаметром і сягаючи настільки далеко на схід як Дербішир і Уорікшир. Далі Глаузер зазначає, що свідчення 19-го століття на користь єдиного діалекту WM є мізерними, Райт (1905) взагалі не показав поділу на схід і захід, Бонапарт (1875–1876) створив територію, подібну до ME, а Елліс (1889), розмежовуючи WM за допомогою критерію, використаного Муром Мічем і Вайтхоллом [8].

Було б дуже важко довести, чи діалекти блек кантрі і бруммі мають значно різні фонетичні системи, але Гібсон і Хіт мають свої власні ідеї, щодо цього питання. За словами Гібсона (1955, цит. у Heath 1980: 87), навіть для випадкового відвідувача очевидно, що фонетична система блек кантрі принципово відрізняється від системи інших місцевостей у сусідстві з блек кантрі – або принаймні, так було в 1950-х роках. Однак Хіт (1980: 87) вважає це перебільшеним твердженням [8].

Проте Біддулф стверджує, що помітив значні відмінності між ними: Біддулф (1986: 17) стверджує (анекдотично), що помітив значні відмінності між діалектом блек кантрі (Білстон), представленим Флетчером (1975), і його власним рідним діалектом, що в районі Нечеллс у Бірмінгемі. Конкретні відмінності, які він пропонує, здається, включають (принаймні): (1) POTA: Bilston [a:] проти Nechells [ɛʊ]; (2) TRAP/BATH: Bilston [ɒ] проти Nechells [æ] перед носовими приголосними; (3) D: Bilston [dʒ] проти Nechells [d] у dead, death; (4) H: Bilston [j] проти Nechells ∅ у head; (5) H: Білстон ∅ проти Nechells [j] у year [8].

Отже, загальні особливості бірмінгемського діалекту зумовлені історичними, культурними та соціолінгвістичними чинниками. Осмислення діалекту сприяє як мовному, так і особистісному розвитку людини.

1.2 Лексичні та граматичні одиниці діалекту бруммі використані в «Гострих картузах»

«Гострі Картузи» – це британський кримінальний драматичний телесеріал, створений режисером Стівеном Найтом. Дія відбувається в Бірмінгемі, що в Англії. Тут оповідається про подвиги злочинної банди Reaky Blinders, або ж – Гострі Картузи. Події відбуваються безпосередньо після Першої світової війни. Вигадана банда заснована на реальній однойменній міській молодіжній банді, яка діяла в місті з 1880-х до 1910-х років.

Бірмінгемський діалект – це діалект району Бірмінгема в агломерації Вест-Мідлендс. Найчастіше бірмінгемський діалект у серіалі використовують саме члени сім'ї Шелбі. Нерідко його зрозуміти складно, адже герої говорять швидко та емоційно. Ще однією важливою рисою є те, що мовлення персонажів наповнене просторічною і лайливою лексикою, архаїзмами та жаргонізмами. На відміну від, наприклад, аристократії чи інтелігенції, вони не стримують себе. Таким чином, у мовленні героїв яскраво відбиваються особливості діалекту[5].

У першому сезоні серіалу «Гострі картузи» сім'я Шелбі намагається розширити сферу свого впливу і ширше зайнятися ставками на кінних перегонах. У той же час вони купують боєприпаси, за якими полює головний інспектор Белфаста на ім'я Честер Кемпбелл. Містера Кемпбелла відправили повернути вкрадені кулемети та значну кількість боєприпасів, які перебували під прямим командуванням Вінстона Черчилля. Звісно ж, зброю вкрали Реаку Blinders, тож гра в кішки-мишки. У той же час Томмі намагається поліпшити умови життя своєї сім'ї та заробити чим більше грошей, тому він зв'язується з Біллі Кімбером, відомим кримінальним босом.

Так, у другому сезоні сім'ї Шелбі доводиться вирішувати більше проблем, які безпосередньо загрожують їхньому існуванню та процвітання. Томмі очолює експансію до Лондона та вступає в гру з персонажем Алфі Соломонсом та знову бореться проти інспектора Кемпбелла разом із новим кримінальним босом на ім'я Дарбі Сабіні. У третьому сезоні всі герої відчувають більше бід і труднощів. Томмі шантажують, а в родині панує загальний хаос. Зрештою, все вдається подолати.

Що стосується четвертого сезону і останнього на даний момент, то вся родина бореться з загрозою, більшою, ніж будь-коли раніше. І знову Томмі, Поллі та всі члени родини Шелбі та члени банди Peaky Blinders мають об'єднатися, щоб перемогти.

Слушно зауважити, що за словами К. Чінна, походження слова Brummie – це стара назва Бірмінгема – Brummagem. Жителів цього міста не називають

бірмами на честь Бірмінгема, але натомість вони називаються браммі на честь Браммагема. Назва міста є такою ж правильною, як і назва Бірмінгема де проживали люди робітничого класу, її також використовували в блек кантрі протягом століть.

Термін Brummagem виник у середні віки, коли «r», «i» або «e» у Бірмінгем або Бермінгем були змінені в місцевій мові. Таким чином у 1189 р. на документі вказано прізвище члена родини де Бермінгем як «de Brummingham», а в 1200 році угода про майно, позначена як «Birmingham» [17].

Наприклад, у роботі У. Кларк про англійську мову Вест-Мідлендс згадується, що Бірмінгем належав до середньоанглійського діалектного регіону Західного Мідлендсу: Чінн і Торн (2001) припускають, що Бірмінгем був явно в межах діалектної області МЕ Західного Мідлендсу: «Початком було місце в 1166 році. Коли в ньому вперше з'явився ринок, це було місто, яке чітко вписувалось у внутрішній сільській місцевості [28].

Крім того, що значно сприяло розвитку регіону та його мови, був той факт, що протягом наступних років різні групи людей з навколишніх сіл переселялися до району Бірмінгема, наведені дані про 700 людей, які переїхали до Бірмінгема між 1686 і 1726, і 90% з них прийшли з 20 миль від самого Бірмінгема. І з цих 700 осіб 200 мігрували з Воркшира, а така ж кількість людей приїхала зі Стаффордшира (Бернд Кортманн, 2004, стор. 135). Хоча були переселенці й далі, такі місця як Корнуолл чи Ірландія, і, згідно зі статтею Уршули Кларк, «місцеві мігранти продовжували становити переважну більшість новоприбулих, і до 1951 року 71% громадян Бірмінгема народилися у Воркширі» [27].

Слід зауважити, що це кримінальна драма про сім'ю ірландського та ромського походження в Бірмінгемі. У центрі подій виявляється вулична банда Гострі Картузи та їхній амбітний, хитрий кримінальний авторитет Томмі Шелбі (Мерфі). Банда привертає увагу майора Честера Кемпбелла (Ніл), головного інспектора Королівської ірландської поліції, надісланого Вінстоном

Черчіллем із Белфаста, куди його відправили зачищати місто від наступаючих колон Ірландської республіканської армії. Другорядними персонажами також є комуністична партія Великої Британії, вуличні банди та звичайні злочинці. Ось чому лексика серіалу вирізняється різноманіттям.

Так, Гострі Картузи розширюють злочинну організацію на півдні та півночі, зберігаючи опору в центрі Бірмінгема. Згодом Томмі та його банда потрапляють у ще небезпечніший світ і виходять на міжнародний рівень. В одній із серій Гострі Картузи також дізнаються, що нью-йоркська мафія приходить, щоби помститися за вбивства, які вони вчинили раніше та закінчується після загального страйку в травні 1926 року, коли Томмі використовує Джессі Іден для отримання інформації. Натомість п'ята серія починається через два роки, 29 жовтня 1929 року (чорний вівторок) і закінчується 7 грудня 1929 року, наступного ранку після мітингу, який очолив лідер Британського союзу фашистів сер Освальд Мослі. Так, констатуємо, що англійська мова тут постає забарвленою в різноманітні діалекти та тональності відповідно до того чи це угруповання, політична верства, еліта чи простий народ.

Цікаво, що дослідник Д. Реншоу підсумував серіал як захоплюючу, стрімку розповідь про бірмінгемських гангстерів після Першої світової війни, вихваляючи Мерфі як завжди крутого Томмі Шелбі, а решту акторського складу — за потужність їхньої акторської гри. С. Комптон зауважувала оригінальність серіалу та підкреслювала, що він перевершує усі очікування. Кінокритик Г. Девід також помічає, що це якісний серіал, який презентує цілу гангстерську епоху з її ідейними та мовними особливостями [45].

Слід також зауважити харизматичність серіалу, а також те, що тут репрезентується англійська історія, що досліджується у телешоу нечасто. Дослідники розділилися щодо того, чи перенесення персонажів і подій з інших десятиліть в історію 1920-х років підриває претензії на історичну точність, чи все-таки життя робітничого класу того періоду зображено правдиво та резонансно [45].

Щодо лексичних особливостей мовлення героїв, слід маркувати їх точність і достовірність. Так, наприклад, актор К. Мерфі розповів, що він записував відвідувачів бірмінгемського пабу, щоб досліджувати акцент для своєї ролі Томмі Шелбі з «Гострих Картузів». Актор також зауважив, що йому було складно перетворитися на імпозантного, жорстокого персонажа, голову родини Шелбі []. Рідний акцент актора – коркський, тож у пабі він записував розмови та слова місцевих жителів, аби згодом відтворити цю лексику та особливості вимови в серіалі «Гострі Картузи»[55].

Зокрема, К. Мерфі зауважує, що проводив багато часу з режисером та його бірмінгемськими друзями. Він ретельно відстежував діалект, а згодом залишав голосові повідомлення режисерові, аби той занотовував якість нового акценту [55].

Важливо, що діалект бруммі часто звучить неправильно. Вимова, а також граматичні та стилістичні особливості діалекту є дуже складними. Так, округлі голосні звуки і тверде «ing» нерідко підкреслюються в мовленні, як карикатура. Фрази на кшталт «Alloight bab» і «trarabit» зустрічаються в екранізаціях бруммі набагато частіше, ніж у реальному житті. Цікаво, що навіть режисер С. Найт, народжений у Бірмінгемі, зауважив, що цей діалект є складним та зрозуміти його важко [32].

Серіал «Гострі картузи» ознаменував зміну підходу до зображення діалекту на телеекрані взагалі. Так, коли К. Мерфі відмовився від свого м'якого ірландського звуку для стриманого у звучанні бруммі Томмі Шелбі, він продемонстрував, що діалект може бути серйозним, тонким та ним можна розмовляти вишукано та виразно[35].

Діалект бруммі також має дещо спільне з ліверпульською вимовою. Так, наприклад, режисерка зробила зауваження щодо специфіки вимови та міміки: «З бірмінгемським діалектом обличчя зазвичай не рухається. Занадто сильна мімічна активність або напруженість обличчя, і вам може здатися, ніби ви з Ліверпуля. Для бірмінгемського діалекту губи, як правило, висуюються

вперед, тому вони досить надуті й мають форму бутона троянди", – каже вона» [71].

Поширена помилка у використанні цього діалекту полягає в тому, що актори часто подають бруммі як повільний. Проте це досить жорсткий, швидкий міський діалект, але зрозумілий водночас, і навіть американець зможе його легко розпізнати.

У статті Birmingham Live «Лондонські керівники намагаються позбутись діалектів браммі від Peaky Blinders», творець Стівен Найт висловлює свою думку щодо тренерів діалекту, які будуть використані у виробництві його телесеріалу. Містер Найт розповідає репортеру, що «до нього звернулися щодо зміни діалекту – можливо, на лондонський» [Brown] через можливі проблеми з маркетингом такого діалекту для ширшої аудиторії. «По-перше, усім акторам складно поставитися до акценту. Тут є мелодія» - ось що містер Найт сказав про труднощі в прийнятті бруммі. І навіть коли на знімальному майданчику хтось пропонував тренера з голосу, він рішуче казав «ні». (Браун, 2018). Що стосується другого сезону серіалу «Гострі картузи», тренер з акценту та діалекту Саллі Хейг дає уроки Г. Маккрорі [72].

Загальна позиція містера Найта щодо навчання голосу така: за його словами, що «замість того, щоб наймати тренерів з голосу, які можуть «налякати» акторів, він сказав, що його філософія полягала в тому, щоб найняти найкращий акторський склад і дозволити їм спочатку виступити, а потім «турбуватися». про скарги на діалект згодом» [82].

У статті Ф. Паркс наголошується, що акторів на знімальному майданчику залишили наодинці, щоб звикнути до діалекту та сприймати його у власному темпі. Мета шоу полягала не в тому, щоб дослівно відтворювати діалект браммі в Бірмінгемі сьогодні, а «всім акторам було сказано, що вони збираються вибирати оригінальний діалект Гострих Картузи, який був не зовсім таким, як Бірмінгемський» [46].

Стосовно акторської гри з діалектом бруммі, слід також враховувати історію, пов'язану з ромськими, циганськими коріннями персонажів, яких

вони грають. Через це існує більше можливостей для того, щоб діалект був не зовсім точним до того, яким він мав би бути, якби вони намагалися створити цілком автентичну симуляцію діалекту [46].

Бірмінгемський діалект, як було зазначено в попередньому розділі, не користується широкою популярністю. Особливо в Британії на нього дуже зневажають як на акцент промислового робітничого класу. Причиною негативної популярності бірмінгемського діалекту може бути, як каже Веллс, його «схильність використовувати підвищені тони в умовах, коли більшість інших видів англійської мови мають низькі тони», що, у свою чергу, посилює діалект, який є сам по собі незвичним і небажаним для більшості. [3].

Немає однозначної відповіді на те, чому деякі діалекти користуються такою слабкою популярністю і можуть навіть дуже не подобатися значному відсотку населення. Дехто може заперечити, що соціально-економічні обставини тих, хто розмовляє з діалектом, сильно впливають на його сприйняття іншими класами, але результати таких досліджень не є переконливими. Тим не менш, мова йде не лише про людей, які використовують певний наголос, а й про «фонетичні риси» даного наголосу. Через те, що браммі, як і інші міські британські різновиди англійської мови, використовує висхідні тони для висловлювань, цей діалект може здатися ворожим для слухача, незнайомого з його особливостями [9].

Також сам діалект мало досліджувався в популярних ЗМІ, якщо взагалі не досліджувався. Не в якомусь значному масштабі і не в таких деталях, як це може дозволити серіал про конкретну бірмінгемську банду. Маючи це на увазі, шоу «Гострі картузи» створило відкриття, можливість представити щось відоме, що не подобається загалу, і змінити форму цього у колективній підсвідомості. Цей серіал почав транслюватися в 2013 році, і варто зазначити, що не всі реакції були дуже прихильними [18].

Зокрема, один із дослідників і критиків В. Делінгпол каже таке: «Ви все життя чекаєте, поки з'явиться розкішно знята гангстерська мегабюджетна драма зі зірковим акторським складом, дія якої відбувається в Бірмінгемі.

Потім, коли це відбувається - це абсолютне сміття. Ну, вибачте, але це так, і як бруммі — досить близько: я виріс у селі під назвою Алвечерч, неподалік, і я походжу з довгої лінії промисловців Мідленда — мене особливо засмучує абсолютно невинуватене визнання широким загалом «Гострих картузів» [8].

Дослідник В. Делінгпол продовжує, називаючи діалект акторів «меланжем ліверпульського та загального північного», а потім персонажів, які звучать по-ірландськи, «навіть коли говорять персонажі, які не повинні бути ірландцями» [8].

Щодо того, чому діалекти так не виправдали очікувань пана Делінгпола, то він припускає, що для акторів: а) часи були неточними, а озвучка була не такою, яка вона мала бути, або б) навмисно вирішили не націлюватись на це, адже вони були справжніми через те, що діалект браммі в численних опитуваннях виявився найменш популярним у Великобританії, або в) вони хвилювалися, що це може поставити під загрозу їхні шанси на ринку США [8].

У Дж. Делінгпола є зауваження щодо акценту в серіалі, але в той же час слід враховувати, що Браммі, якого намагаються наслідувати актори, насправді відрізняється від того, що можна було б очікувати почути сьогодні. Важливо також взяти до уваги ромську циганську спадщину родини Шелбі та беззаперечний вплив, який вона мала на формування діалектів головних героїв [8].

Тож дослідник Дж. Делінгпол згадує про те, як персонал, і головним чином автори, могли зробити шоу набагато приємнішим для випадкового або навіть не зовсім випадкового глядача, лише ще більше підкреслює його тезу. Отже, як я думаю, що вони могли зробити це більш правдоподібним до бруммі? У діалозі, звичайно. Я маю на увазі не лише діалекти (чи згадав я їх? Добре, я збираюся ще раз. Це ганьба, я кажу вам, і мені байдуже, чи діалект браммі, який я зробив у шоу BBC Review у неділю ввечері, був жахливим: це дозволено. Мені не платять за те, щоб бути актором), я маю на увазі цю сардонічну, вічно жахливу, співучу легковажність, яку мають справжні бруммі [8].

Тим не менш, незважаючи на всі недоліки акценту, шоу стало великим успіхом і показало світові, що пропонується більше, ніж добре відомий RP. З такими статтями, як «Хіт кримінальної драми «Гострі картузи» нарешті зробив Бірмінгем крутим» (Franks, 2017), де вказувалося на позитивний ефект шоу статтею про статистику на найпопулярнішій стрімінговій площадці Netflix «Цей серіал став найбільш популярним шоу Netflix у двох штатах США» [76] показує, наскільки далекосяжним став цей серіал про бірмінгемську банду.

Щодо стилю, у якому написані діалоги, то слід зауважити, що ми погоджуємось із думкою Дж. Деллінгпола. Персонажі «Гострих картузів» сприймають самі себе серйозно майже весь екранний час, і як би це не заважало насолоді від шоу випадковому спостерігачеві, враховуючи характер діалекту та його характерні риси [8].

Тим не менш, незважаючи на те, що діалект бруммі має чимало недоліків і є складним самим по собі, реалізація його в серіалі добре сприйнялася глядачами. У такий спосіб режисерові С. Найту вдалося показати, що можливості англійської мови суттєво ширші за встановлені літературні норми. Так, з'явилося чимало дописів та статей, які свідчать про те, що завдяки кримінальній драмі «Гострі картузи» Бірмінгем та сам діалект стали популярними та сприймаються радше зі захопленням та цікавістю, ніж зі зневагою, як це було раніше. Таким чином, серіал про бірмінгемську банду став одним із найпопулярніших у США та світі, а водночас, популярності набув і діалект.

Цікаво також і те, що специфіка акценту стала цікавою і лінгвістам-науковцям, і звичайним глядачам. Наприклад, якщо простежити тенденції пошуку Google, то слово «Brummie» перебуватиме в топі найчастіше вживаних. Після виходу серіалу запити щодо особливостей цього акценту значно зросли.

Отже, незважаючи на те, що бірмінгемський діалект часто сприймається як діалект робочого класу, творцям і акторам серіалу «Гострі картузи» вдалося

подати його «живим», відобразивши особливості місцевих жителів Бірмінгема.

РОЗДІЛ II АНАЛІЗ ВИКОРИСТАННЯ РІЗНИХ ВИДІВ МОВЛЕННЯ У СЕРІАЛІ «ГОСТРІ КАРТУЗИ»

2.1 Ірландська англійська як частина зображення різних світів у серіалі

Ірландська мова вважається першою державною мовою Ірландії. Проте основною мовою, якою сьогодні говорить населення Ірландії, є англійська. Саме з особливим його різновидом, який найчастіше називають Irish English або Hiberno-English, ірландці пов'язують свою національну ідентичність. Вже на початковому етапі розвитку ірландської фольклористики збирачі народних казок приділяли значну увагу передачі місцевих діалектних особливостей. Тому створені ними тексти можуть бути джерелом інформації про стан ірландського варіанта англійської мови в XIX ст.

Ірландський варіант англійської є однією з найстаріших поза межами Англії. Протягом усього періоду існування ірландська англійська значною мірою залежала від соціальних та політичних змін у країні. Процес розвитку можна розділити на дві фази за кількістю основних періодів мовного контакту. Початок першого періоду відноситься до XII ст., коли війська короля Англії Генріха II вторглися на територію острова. Англонормандські феодали розпочали процес колонізації нових територій, проте на даний період англійська мова міцно закріпилася тільки на південному сході країни, в Дубліні, Вексфордї та Уотерфордї, де з того часу існувала безперервно. У XII–XIII ст. вона не мала офіційного статусу, а основною мовою документації служила англо-нормандська. Відомості про середньовічну ірландську англійську дуже обмежені. З найбільш ранніх текстів збереглися лише окремі документи. Пам'ятники XIV–XVI ст. можуть дати повніше уявлення про особливості ірландського варіанта, проте їх кількість невелика[21].

Спосіб розмови, підйоми та спади їхньої інтонації, є важливою частиною розмовної мови, що має здатність сильно впливати на те, як її сприймають

інші. Наприклад, прийнята вимова, як правило, визнається багатьма прийнятим стандартом англійської мови, який легко сприймається та широко доступний. З іншого боку, бірмінгемський діалект не користується такою великою популярністю. Згідно з дослідженням привабливості акценту, проведеним компанією під назвою YouGov, бірмінгемський акцент знаходиться на протилежному боці шкали привабливості. У статті «Бірмінгемський акцент вважається найменш привабливим акцентом на Британських островах, а південноірландський – найпривабливішим», бірмінгемський акцент отримав найнижчі оцінки з усіх досліджуваних варіантів акценту[21].

Найбільш значними з них вважаються так звані «Вірші з Кілдера» (Kildare Poems), група з шістнадцяти віршів, датованих серединою XIV ст., і два вірші з "Манускрипта Лоскомба" (Loscombe manuscript). Мова, яким написані дані тексти, є комбінацією діалектів Уельсу, а також півдня і південного заходу Англії з помітним впливом ірландського субстрату. Ще одним джерелом відомостей про ірландський англійський період першого мовного контакту можуть бути нотатки вчених кінця XVIII – початку XIX ст. про діалект баронств Форт і Барги, у якому в практично незмінному вигляді зберігалися середньовічні особливості [29].

На початку XIX ст. цей діалект був повністю витіснений найпоширенішим варіантом мови. Вже на ранньому етапі існування однією з характерних рис ірландської англійської є консервативність; в ній зберігаються лексеми та варіанти вимови, що вийшли з вживання в Англії. Протягом XIV–XV ст. активно проходив процес асиміляції колоністів, що прибули з Англії, з корінним населенням, при якому поселенці засвоювали ірландську мову, а число розмовляючих англійською знижувалося. В 1366 р. було прийнято зведення законів Кілкенні, що націлювався на уповільнення асиміляції. Серед інших пунктів він наказував використання англійської мови як офіційної. Однак нові закони не мали належної дії, і вплив ірландської мови продовжував зростати протягом XV ст.[32].

Середньоанглійська мова вперше була введена в Ірландії поселенцями Камбро-Норманду у XII ст. Спочатку вона не закріпилися як широко поширена мова, оскільки нормандська еліта говорила англо-нормандською. Із часом багато нормандських поселенців вступили в шлюб і асимілювались з ірландською культурою, а деякі навіть стали «більш ірландцями, ніж самі ірландці». Після завоювання Тудором Ірландії та колонії Ольстера 1610—1515 років, особливо на старому Пале, елизаветинська англійська мова стала мовою суду, правосуддя, адміністрації, бізнесу, торгівлі та поміщицької шляхти. Одномовні носії ірландської мови, як правило, були з бідніших та менш освічених класів без землі. Ірландська була прийнята як народна мова, але тоді, як і зараз, вільне володіння англійською мовою було важливим елементом для тих, хто бажав соціальної мобільності та особистого просування. Після законодавчого союзу Великої Британії та Ірландії правонаступництва ірландських законів про освіту, що спонсорували ірландські національні школи та забезпечували безкоштовну державну початкову освіту, гіберно-англійська мова замінила ірландську мову. З 1850-х років середній англійській освіті сприяли як адміністрація Великої Британії, так і римо-католицька церква. Це значною мірою допомогло хвилям іммігрантів, змушених шукати нового життя у США та по всій Імперії після Голодомору. З тих пір різні місцеві гіберно-англійські діалекти становлять народну мову по всьому острову[32].

Другий період формування ірландської англійської традиційно пов'язують із прибуттям другої хвилі поселенців із Англії. Найбільш серйозний вплив на мовну ситуацію в Ірландії надали події першої половини XVII ст. Колонізація Ольстера за планом Якова I, та завоювання країни Олівером Кромвелем призвели до швидкого поширення англійської. Більшість корінного населення втратила можливість участі у громадському та політичному житті та доступу до повноцінної освіти. Колоністи, що прибули до XVII ст., завезли до Ірландії діалекти північної Англії та рівнинної Шотландії. Наступні століття характеризуються поступовим зниженням

кількості носіїв ірландської мови та засвоєнням англійської місцевим населенням. У період мовного зсуву граматика ірландської мови виявилася найбільш стійкою, тоді як на фонетичному та лексичному рівнях відбувалося швидке витіснення елементів субстрату. Найбільш фатальні наслідки для ірландської мови мав картопляний голод 1845-1849 рр., що викликав різке зниження чисельності населення країни за рахунок смертності та масової еміграції. Насамперед це стосувалось найбідніших регіонів що належали до західної провінції Коннахт, у яких концентрувалася найбільша кількість носіїв ірландської мови[61].

XIX ст. відзначене не тільки прискоренням мовного зсуву, а й процесом стандартизації та згладжування регіональних особливостей в ірландській англійській, яка в роботах Р. Хіккі отримала назву «супрарегіоналізація». Однією з причин даного процесу послужило введення загальної початкової шкільної освіти 1830-ті роки. Іншою причиною було формування ірландського середнього класу, представники якого прагнули позбутися явних регіонально маркованих особливостей у своїй промові та орієнтувалися на стандартний англійський варіант. У результаті супрарегіоналізації багато діалектних рис зникли в другій половині XIX-початку XX ст[61].

Друга стадія формування ірландського варіанта англійської зазвичай вважається заключною, тобто вона продовжується до теперішнього часу. Однак деякі дослідники виділяють третю стадію, початок якої започаткували масштабні соціальні та культурні зміни після Другої світової війни, такі як індустріалізація та урбанізація, які раніше практично не торкалися Ірландії. Всі ці фактори вплинули на ірландську англійську.

У XIX ст. освічені верстви населення стали виявляти інтерес до народної культури Британських островів. На цей період припадає початковий етап розвитку ірландської фольклористики. Ірландська мова на той момент вже була в занепаді, і багато збирачів фольклору її не знали.

До середини XIX ст. ірландські народні казки розглядалися як предмет серйозного лінгвістичного дослідження. Перші збирачі сприймали їх швидше

як літературні твори та найчастіше не наводили у своїх роботах відомості про інформантів та піддавали текст літературному редагуванню. Тим не менш, вони прагнули передати особливості мови ірландського селянина, хоча і в дещо перебільшеному для створення комічного ефекту вигляді, тому їх роботи можуть дати уявлення про стан ірландського варіанта англійської в XIX ст[60].

На розвиток ірландського варіанта англійської мови вплинула ситуація двомовності, що склалася історично. Дослідники мовної ситуації в республіці Ірландія відмічають, що двомовність в Ірландії можна розділити на чотири періоди: 1) початок британського вторгнення (XII-XVI ст.), що характеризується плавним і поступовим витисненням ірландської мови англійською, однак ірландська мова все ще домінує у суспільстві; 2) дискримінація ірландської мови (XVII – перша половина XIX ст.), у результаті чого ірландська мова була практично повністю витиснена англійською з основних сфер функціонування, зберігшись в основному у побуті в сільській місцевості; 3) посилення боротьби за незалежність від Великої Британії та повернення ірландській мові статусу офіційної мови країни (друга половина XIX – перша третина XX ст.); 4) повернення ірландській мові статусу офіційної мови, зростання її престижу (XX – початок XXI ст.), при цьому небагато носіїв володіють нею, що пояснюється тривалою відмовою від її використання (Куреня 2009). Володіння носієм обома мовами паралельно, тобто таке, що не потребує перекладу з однієї мови на іншу – це ідеальна двомовність у власне лінгвістичному аспекті. Така двомовність також вважається відхиленням від норми, що виникає лише за певних умов. Так, відомо, що лише окремі віртуози можуть користуватися двома або більше мовами без мовного взаємопроникнення (interferences)[80].

Вважаємо доцільним зауважити, що тривала відмова від використання ірландської мови призвела до переваги англійської мови в Ірландії, навіть коли ірландська відновила статус офіційної мови країни. У цей час офіційний і фактичний статус ірландської мови різняться. Існує чіткий поділ сфер використання англійської та ірландської мов, а також їх соціальне маркування.

За даними дослідників, чоловіки більш консервативні у використанні мови в повсякденному спілкуванні. Жінки ж часто змішують у своєму мовленні обидві мови. Зокрема, коли одна мова витісняється іншою, завжди наявною є ситуація двомовності, тобто не відбувається ні повного витіснення першої мови, ні повного прийняття другої. Хоча ірландська мова в Ірландії не є в цей час соціально затребуваною, вона залишається символом відродження ірландської культури та національної самосвідомості[80].

Гіберно-англійська мова є варіантом англійської мови, якою розмовляють і пишуть в Ірландії. Він включає низку говірок, такі як середньоольстерська, дублінська і коркська. Для позначення цього варіанта англійської мови також використовуються терміни англо-ірландська та ірландська англійська (англ. Irish English, ірл. Béarla Éireannach) У цьому найпоширеніша назва — «ірландська англійська», оскільки він відбиває географічне розташування варіанту[1]

Англійська мова була занесена до Ірландії в результаті нормандського вторгнення наприкінці XII століття. Спочатку на ньому говорили в основному на території, відомій як Пейл, навколо Дубліна, тоді як у решті країни розмовною мовою залишалася ірландська. Діалект йола зберіг архаїчні риси середньовічної англійської мови, а фінгальський - риси англійської XVI-XVII ст.; обидва вимерли на початку XIX століття, тоді як інші діалекти здебільшого перейняли риси стандартної британської англійської.

Сучасна гіберно-англійська має деякі особливості, що склалися під впливом ірландської мови, а також зберігає архаїчні англійські елементи. Більшість із них використовуються частіше у розмовній мові; письмова мова, така як у газеті The Irish Times, набагато ближча до британського варіанту англійської мови, з деякими відмінностями в лексиці. На відміну від США та Канади, в Ірландії немає своїх власних правил орфографії та використовується правопис британської англійської. А сама назва походить від класичної латинського назви острова Ірландія - Гібернія.

Виконання ірландського акценту в серіалі вимагає від акторів іншого підходу, ніж просто читання сценарію. Щоб показати глядачам переконливу реалізацію своїх зусиль, від акторів вимагається досконале вивчення акценту, про який йде мова, щоб вони могли правильно його відіграти. У випадку цієї тези бірмінгемський діалект — це діалект, з яким довелося мати справу акторам через обстановку шоу. Основна увага буде зосереджена на ролях Кілліана Мерфі в ролі Томаса Шелбі, Гелен Маккрорі в ролі тітки Поллі та Гаррі Кіртона в ролі Фіна Шелбі.

Кілліан Мерфі – ірландський актор. Містер Мерфі виконує роль Томаса «Томмі» Шелбі, і тому він є інтелектуальним лідером усієї родини Шелбі. Томмі часто доводиться робити дуже складний вибір, чи то приховувати деяку інформацію від решти своєї сім'ї, чи то потиснути руку щодо далеко не перспективної угоди, і все ж усі вони дивляться на нього та довіряють йому своє життя. З огляду на це, у Томмі дійсно бувають моменти невизначеності та великого горя. Головним чином через його досвід війни, але також через величезний тиск, який постійно відчуває його персонаж. Якби не його тітка Поллі, загибель усієї родини була б певною. Враховуючи ці обставини, Томмі є провідною силою сім'ї Шелбі, яка просувається по соціальних сходах і здобуває багатства, яких вони інакше не змогли б досягти.

За словами К. Мерфі, Гаррі Кіртон, місцевий талант із Бірмінгема, який грає роль Фінна Шелбі у другому сезоні серіалу, був «справді корисним» і був «великим талантом», допомагаючи виробництву злетіти (BBC News, 2016). Крім того, у статті Irish Mirror Стівен Найт сказав, що містер Мерфі «провів «п'яну суботу», вивчаючи складний акцент для своєї ролі» (Hodgson, 2017). Містер Найт продовжує, кажучи: «Я відвіз Кілліана до справжнього гарнізону, який знаходиться в Малому Хіті, щоб познайомити з деякими людьми, яких я знаю звідти», після чого «Ми витратили чимало часу на пиво та п'яні розмови. Він записав це і просто вивів акцент» (Hodgson, 2017). Містер Мерфі докладніше пояснює процес ознайомлення з акцентом браммі у відео, опублікованому в Twitter-акаунті BBC Two: «Ну, по-перше, ми провели

деякий час із ромськими циганами, тому що ромська культура дуже важлива для родини Шелбі, тому що вони наполовину роми, тож потім ми поїхали до Бірмінгема та просто пішли в паб і випили Guinness. У пабі Garrison, на якому базується паб у серіалі, я слухав усіх друзів Стіва, знаєте, як вони розмовляли браммі, і записував їх, коли вони співали пісні Бірмінгема. Це був чудовий день. А потім я залишав повідомлення на телефоні Стіва, знаєте, з бірмінгемським акцентом, щоб перевірити, чи він ухвалить його. Жителі Бірмінгема були дуже поблажливими, і я завжди їм вдячний за те, що вони так прощали мій діалект. Це складно». [16]

Завдяки всьому цьому викриттю та незліченним годинам практики Кілліан Мерфі зміг досягти поважного рівня діалекту бруммі, але судячи з його зауважень для статті *Huffington Post*, то він не думає, що він впорався. Містер Мерфі добре усвідомлює, що у нього ще є шлях довгий шлях попереду [Frost, 2013].

Хелен Маккрорі – британська актриса, яка народилася в Лондоні. Місіс Маккрорі грає головну роль в історії про «Гострих картузів». Вона зображена як матриархальний персонаж на фоні інших членів родини Шелбі, часто будучи тією, хто робить важкий вибір або веде банду на нові та невідкриті території. Коли мова заходить про повноваження приймати рішення в її сім'ї, тоді вона нарівні з Томмі або навіть більше, тому що незважаючи на те, що Томмі здатний висувати інноваційні ідеї для нових бізнес-починків, його нестабільність через досвід війни часто вимагає, щоб людина спиралася на, у цьому випадку, тітку Поллі.

Коли справа доходить до того, щоб навчитися розмовляти з діалектом, то це часто може стати досить складним завданням. Не лише для нових акторів, які намагаються потрапити на акторську сцену, але й для досвідчених акторів, таких як місіс Маккрорі. Коли її запитали про її підготовку до ролі Поллі, місіс Маккрорі відповіла ось що: «Я почала вивчати свою роль у Джулі Уолтерс», каже вона. «Але вона сказала, що це занадто сучасно. Тоді я перейшла до Оззі Осборна. Господь знає, що цей бідолаха вклав у своє тіло,

але, очевидно, він розмовляє більш старомодною браммі. Зрештою тренер голосу вирішив це за всіх нас. Це має відповідати часу. Тож, як може вам сказати будь-яка 102-річна жінка з Бірмінгема, тепер я абсолютно на місці» [82].

Що стосується того, чому Джулі Уолтерс була її першим вибором, це було пов'язано з тим, що вони разом грали головні ролі у п'єсі Національного театру «Останній з Хаусманів», і через це вона мала легкий доступ до своїх здібностей. Місіс Маккрорі продовжує згадувати більше про свою небезпечну пригоду, коли намагалася приборкати діалект Бірмінгема: «Я змусила Джулі Уолтерс сісти і написати для мене три сторінки сценарію «Гострих козирків» з акцентом Браммі, який я записала. Я скопіювала це, але коли я прийшла зніматись, то вони сказали: «Ні, це не може бути так». Це було занадто, я була майже незрозумілою. У нас був тренер голосу, який сказав, що «це буде діалект Гострих картузів». Бірмінгемський діалект значно змінився за останні 100 років. Ми слухали записи, як люди тоді говорили. Ми намагалися бути автентичними, але водночас зрозумілими. Це бентежить, тому що ви хочете зробити це правильно, але ви не хочете, щоб це відволікало» [44].

На перший погляд, Джулі Уолтерс здається вдалим вибором для представника браммі, але це не зовсім так. Діалект місіс Уолтерс справді надто сильний, щоб правильно відобразити діалект браммі 100-річної давності. Місіс Волтерс народилася в Сметвіку, на захід від Бірмінгема. Акцент місіс Уолтер більше нагадує блек кантрі, ніж браммі, через те, де вона народилася та де виросла. З огляду на все це, голос Оззі Осборна, який є браммі, був більш підходящим вибором щоб допомогти місіс Маккрорі з її роллю. На щастя для місіс Маккрорі, у неї була ще одна можливість покращити свій акцент під час зйомок другого сезону, а потім їй допоміг актор Гаррі Кіртон. За словами самого містера Кіртон, Хелен Маккрорі іноді це робить вправно і їй не потрібні підказки. Вона питає: «Гаррі, правильно, це звучить добре?» Іноді вона просто просить мене сказати кілька реплік, а потім каже: «Так, я зрозуміла».

Також Хелен прокоментувала для The Birmingham Mail: «Нам відомі різні діалекти, але ми ніколи не бачили Бірмінгема 20-х років і точно ніколи не чули таких акцентів. Розумієте, наші акценти — Бірмінгем 20-х років, і я просто хотів би це сказати зараз. Якщо хтось слухає мій акцент і думає, що це дурний бірмінгемський дыалект, це не так, він на місці. І я закликаю будь-якого восьмидесятирічного браммі посперечатись зі мною в цьому. («Наша боротьба за вдосконалення акценту «Гострі картузи»», 2014) І те, що місіс Маккрорі каже про їхні акценти у «Гострих картузах», є актуальним. Насправді вони намагаються наслідувати стару варіацію браммі, тому для цього потрібна певна підготовка» [46].

Наприклад, у другому епізоді подибуємо такий варіант мови: «Polly: The longer you leave it, the worse it gets. Believe me. I know. I was 16. And I didn't dare tell anyone. In the end, I did it myself. I did it to myself. And I almost died. And he didn't come back. They don't. Why should they? You know the words. You're a whore. Baby's a bastard. But there's no word for the man who doesn't come back. One day, on your wedding day, you'll have a good man on your arm. And you'll say, «Polly, thank you, for common sense. This woman's in Cardiff. We'll take the train tomorrow. Go to the castle afterwards for a treat» [71].

Гаррі Кіртон, як актор, що народився в Бірмінгемі, перебуває в унікальному становищі порівняно з усіма іншими акторами головного складу, і в тому місці, звідки він може допомогти навіть своїм набагато досвідченішим колегам виправити та покращити їхній бірмінгемський дыалект. Гаррі Кіртон грає роль Фіна Шелбі. Містер Кіртон приєднався до акторського складу, починаючи з другого сезону серіалу, і відтоді є постійним актором. Фінн Шелбі — наймолодший із братів і сестер Шелбі, тому його завжди тримали окремо від усіх небезпечних подій під час серіалу. Його участь посилилася, починаючи з третього сезону «Гострих картузів», де Фінн більше не був притулком, а почав ставати повноправним членом банди. З четвертим сезоном серіалу його обов'язки значно зросли, і йому постійно доручали виконувати

більш складні завдання, можливо, замінити Джона в його обов'язках, щоб сімейний бізнес Шелбі міг продовжувати процвітати [78].

Гаррі Кіртон – один із наймолодших акторів серіалу, тому його участь у створенні цього серіалу, дія якого відбувається в місці, де він народився, має ще більше надихати його колег браммі. Щодо того, як стаття з Birmingham Live описує містера Кіртона: він гангстер із ластовинням, який одного разу складав іспити, а наступного – був торговцем наркотиків. Підліток Гаррі Кіртон поєднав свою першу телевізійну роль із повторенням для GCSE. Він отримав роль наймолодшого Шелбі, Фінна, у хітовій драмі BBC2 «Гострі картузи», стоячи п'ять годин у черзі на відкритому прослуховуванні [8].

Завдяки тому факту, що містер Кіртон добре знає потрібний діалект, то це ставить його в положення, де він випереджає своїх, інакше, значно досвідченіших колег-акторів. Маючи це на увазі, містер Кіртон сказав, що «хоча він часто дошкуляє своїм більш досвідченим колегам за акторськими порадами, та коли справа доходить до мідлендського звуку, він дає поради» (Sharpe, 2017). Крім того, коли деякі з його колег-акторів прийшли до нього за порадою, чи правильно вони вимовляють свої репліки, пан Кіртон був змушений вибачитися до них: «Ні, вибачте», і він показував їм, як правильно вимовляти те, з чим їм потрібна допомога [70].

Наприклад, у третьому епізоді четвертого сезону спостерігаємо таке: «Tommy: Finn? Come here. How was your day? Finn: Yeah, it was okay. Tommy: Good man. Well done. No trouble? Finn: No. No trouble. Tommy: And she looked after you? Finn: I don't want it like that ever again, Tom. Not when they don't even want to do it, except for the money. Tommy: Everything's for the money, Finn. Finn: Yeah, I know. But... She said: «Be a man». Tommy: And were you a man? Finn: Yeah. But then I apologised to her. Because she just looked so tired. Tommy: Sit down Finn. Right, listen to me, Finn. She was right. You need to be a fucking man. People get tired. Working in a fucking factory gets you tired. I don't go around apologising, do I? Finn: No. Tommy There's an empty space here to be filled. Do you understand? Finn: Yeah. Tommy So... Be a fucking man. Finn Okay, Tom» [71].

Отже, через особливості мови персонажів бачимо, що їхній акцент показує приналежність до певного соціального ряду, демонструє статус тощо. Зокрема, багато героїв навчалися ірландському акценту, аби правильно відтворити його в серіалі. Це є суттєвою рисою для розрізнення різних верств населення.

2.2 Британський кримінальний сленг XX століття, архаїзми

Британський кримінальний сленг – це англомовний сленг, який походить із Сполученого Королівства та використовується в ньому, а також обмежено використовується в англомовних країнах, таких як Ірландія, Південна Африка, Австралія, Канада та Нова Зеландія, особливо британськими емігрантами. Він також використовується в Сполучених Штатах в обмеженій мірі. Так, це неофіційна мова, яка іноді властива певному соціальному класу чи групі, і її використання у Великобританії почалося ще до XV століття. Мова сленгу, спільно з англійською мовою, весь час змінюється; додаються нові слова та фрази, а деякі з них використовуються настільки часто, що вони майже стають основними.

Хоча деякі сленгові слова та фрази використовуються по всій Британії (наприклад, *knackered*, що означає «виснажений»). Інші обмежені меншими регіонами, навіть невеликими географічними областями. Нації Сполученого Королівства, якими є Англія, Шотландія, Уельс і Північна Ірландія, мають власні сленгові слова, як і Лондон. Лондонський сленг має багато різновидів, найвідомішим з яких є римований сленг[9].

Англомовні країни колишньої Британської імперії також можуть використовувати цей сленг, але також включати власні сленгові слова, щоб відобразити свої різні культури. Сленг не тільки використовується британськими експатами, але деякі з цих термінів включені в повсякденний сленг інших країн, наприклад, в Австралії, Канаді та Ірландії.

Британський сленг був предметом багатьох книг, включаючи семитомний словник, опублікований у 1889 році. Лексикограф Ерік Партрідж опублікував кілька праць про британський сленг, зокрема «Словник сленгу та нетрадиційної англійської мови», переглянутий і відредагований Полом Біло

Дія британської історичної драми «Гострих картузів» обертається навколо вигаданої версії реальної кримінальної банди у Британії на початку 1900-х років, і за їхньою привабливою назвою ховаються дві основні версії легенди — одна з більшою ймовірністю правдива, ніж інша. Так, тут використовується і відповідний сленг[4].

Існує кілька різновидів британського сленгу, мабуть, найвідомішим з яких є римований сленг. В основному асоціюється з мовою кокні в Іст-Енді Лондона, слова замінюються фразою, яка римується. Наприклад: early hours для flowers, або true till death для «breath».

Thieves' cant або Rogues' cant — це секретна мова (кант або криптолект), якою раніше користувалися злодії, жебраки та різного роду шахраї у Великій Британії та меншою мірою в інших англomовних країнах. Загальноприйнято вважати, що кант утворено з ромської мови, але в брошурі «Вінчестерські сповіді», опублікованій у 1616 році, чітко розрізняються слова циганської та кантової мови. Нині вони здебільшого застарілі, але значною мірою віднесені до сфери літератури[69].

Деякий сленг був розроблений через потребу в секретності, як-от тюремний сленг, що походить від thieves cant, і Polari, різновид, який використовують гомосексуалісти у Великобританії та Сполученому Королівстві. Гомосексуалізм був злочином до 1967 року, а історія Polari сягає щонайменше ста років.[11] Іноді мета сленгу полягає в тому, щоб образити, а іноді мета полягає в тому, щоб запобігти цьому, замінивши сленгове слово на образливе, наприклад, berk (римований сленг для cunt). Іноді спунеризм використовується, щоб зробити табувану мову більш прийнятною.

Сленг також використовується для створення ідентичності або почуття приналежності, а ряд професій мають власний сленг; перш за все збройні сили,

що називаються військовими або службовими сленгами; і будівельна галузь. Словник службового сленгу Дж. Л. Ханта та А. Г. Прінгла був опублікований у 1943 році. Він був перевиданий у 2008 році. У вступі визнається, що сленг є мовою, яка постійно змінюється, і постійно з'являються нові сленгові терміни. Він також визнає, що деякий службовий сленг потрапив у цивільний вжиток. Прикладами цього є старі військово-морські терміни «geedunk» (їжа, переважно перекус) і «охуген thief» (дуже балакучий солдат) [68].

При створенні серіалу режисер С. Найт використав своє бірмінгемське погодження. Так, центром зображення є міське середовище, яке рідко зображують на екрані, особливо його нижчі класи. Бірмінгем у 1920-х роках був промисловим центром імперської метрополії, і, як писали Нік Генрі та інші, місто було «важливим політичним та економічним гвинтиком британської імперської машини». Але замість того, щоб зосереджуватися на імперських елітах і власниках фабрик, дія «Гострих картузів» розгортається на фабриках, каналах, громадських будинках, трущобах і вулицях. Пол Лонг стверджував, що «Бірмінгем із «Гострих картузів» — це місце, яке постійно працює, і, як наслідок, це саме робітничий клас».

Відповідно, зважаючи на класову специфіку, чимало героїв твору мають кримінальне минуле, а тобто використовують відповідну лексику в своєму мовленні. Наприклад, у епізоді, коли Томмі говорить про свій бізнес з продажу джину, він використовує характерну лексику: «No, I don't really have time for hobbies. This is more of a... more of a place where I try things out. I've decided, if I'm gonna be stuck here in Small Heath, I might as well do something useful. Less of a hobby. More of a venture. Since the start of prohibition, I've been sending single malt Scotch whisky to Boston, to Halifax, Nova Scotia, hidden in crates of car parts. But my supply lines from Scotland have been unreliable. There's been a lot of thefts. And in this modern age, American women drink as much booze as the men. And women, apparently, prefer gin. So with the help of a friend of mine in Camden Town, I've set up my own source of supply. Junipers, potatoes, sugar and water, all turned

into US dollars. When we're up and running, we'll produce over 200 gallons a week. But before then, I need to get my recipe right. So tell me the truth»[71].

Згідно з народними уявленнями, назва «Гострі картузи», як повідомляється, походить від певної риси, яку мали члени банди: пришивання одноразових бритв до верхівок їхніх плоских шапок. Ідея полягала в тому, що ці капелюхи, тепер із прихованими лезами всередині, можна було б використовувати як зброю з елементом несподіванки. Деякі тексти стверджували, що члени банди ховали бритви у своїх капелюхах, а потім били головою ворогів, які нічого не підозрювали, сподіваючись вдарити їм по очах, щоб назавжди осліпити, або, принаймні, розрізати обличчя та чоло, що потім спричинить кровотечу. Це тимчасово щонайменш погіршить зір.

Справжня банда Гострих Картузів виникла в 1890-х роках, але одноразові або змінні леза були винайдені лише в 1903 році, коли американська компанія Gillette представила змінні безпечні бритви. Крім того, ці бритви вперше були продані в Америці, а до Британії вони потрапили лише в 1908 році. Тож ймовірність того, що банда Гострих Картузів отримала таку назву через те, що вони робили людей сліпими своїми капелюхами, дуже мала.

Персонажі творів телевізійного виробництва мають акцент, відмінний від головних героїв, і зазвичай теж суперечать головним героям. Персонажі з іншим акцентом часто зображуються або такими, що мають нижчий соціальний статус, або такими, що мають злі наміри. У дослідженні, проведеному Д. Добров та К. Гідні, проаналізувавши пропозицію дитячих шоу протягом певного часу, вони дійшли висновку, що: більшість шоу використовували діалектні стереотипи, щоб вказати на особистість персонажа чи статус героя чи лиходія. або як серйозні чи комічні. У багатьох шоу, лиходії говорили з впізнаваним іноземним акцентом або різними нестандартними американськими діалектами. Іноземний акцент, який найчастіше використовували лиходії, був британською англійською [26].

Крім того, у дослідженні згадується, що персонажі-лиходії в шоу Project G.eeK.eR розмовляють «перебільшеною англійською BBC», а зла відьма

Шаката з Алладіна також розмовляє з британським акцентом. Звичайно, в даному випадку проблема пов'язана виключно з американським телевізійним ринком, але все ж показує певну схему використання британських різновидів акцентів для підкреслення дивних осіб.

Що стосується бірмінгемського діалекту, то дослідження, проведене Діксоном та ін. націлене на те, як люди сприймають злочинців на основі їхнього акценту та інших визначальних рис. Особливо цікавим результатом, який вони змогли отримати, був той факт, що підозрюваний, який володів діалектом браммі був оцінений як більш винний, порівняно з іншими підозрюваними. Цей результат загалом підтверджує австралійські дані Сеггі (1983), припускаючи, що на атрибуцію провини також може впливати акцент у британському контексті. Якби ми застосували цю логіку до серіалу «Гострі картузи», то ми отримали б образ цих малих гангстерів із бритвою, які не бачать нічого святого, підтримуючи порядок навколо лише своїм бірмінгемським діалектом. З одного боку, через те, що вони мають свою оперативну базу в своєму рідному місті, вони користуються широкою підтримкою людей свого класу. З іншої сторони, щоразу, коли на сцену виходить новий опонент, на нього дивляться зневажливо, як на «натовп», який намагається підняти хвилю у вищих колах суспільства, вважаючи, що він не має для цього жодних причин чи сили.

В основі серіалу — питання про те, чи може злочинність забезпечити соціальну мобільність, особливо для тих, хто повернувся з війни, і тих, хто не є громадянським суспільством. Кінець Першої світової війни відкрив нові можливості для злочинної діяльності. У Британії мережі організованої злочинності поширилися по всьому світу як скачки і букмекерства, які описували як «війни на іподромах» [12]. Незважаючи на те, що кримінальні організації навколо букмекерської індустрії існували в довоєнну епоху, за словами Хізер Шор, «у післявоєнний період вони, здається, стали більш організованими». В цих «війнах на іподромах», як пояснив Шор, брали участь в основному міські злочинці як на вулицях Лондона, так і на іподромах

Південно-Східної Англії. Основною метою банд з іподромів було забезпечення контролю над захистом бізнесу, який в основному приймав форму пропозиції «захисту» букмекерським конторам і залякування їхніх суперників, а потім отримання частки прибутку від поля. Букмекерам на найприбутковіших майданчиках, які не підкорилися, погрожували насильством, доки вони не переїдуть або не підкоряться вимогам банд.

Наприклад, у епізоді, де тітка Поллі говорить до Майкла, спостерігаємо такі особливості мовлення: «Michael, you're number two on Luca Changretta's hit list. If you stay in a hotel, I'll know where you are. So will the people who take you there. So will the people who work in the hotel. And hotels don't move around. They don't even know where they'll be tomorrow. They follow the patron and the crows»[71].

Саме Томас Шелбі бачить злочинність як шлях до соціальної мобільності та, зрештою, легітимності. Томас підштовхує банду Шелбі боротися зі своїми суперниками в букмекерському бізнесі, спочатку Біллі Кімбером, а потім Чарльзом Сабіні (Ной Тейлор), щоб збільшити свою частку в галузі. Спочатку його родина скептично ставилася до цього, особливо після того, як Гострі Картузи вже захопили бізнес Біллі Кімбера в Мідлендсі. У першому епізоді другої серії Томас пропонує кинути виклик букмекерам і бандам, які «захищають» їх у Лондоні. У цьому епізоді Джон заперечує. Спостерігаємо використання архаїзмів і кримінального сленгу: «Fucking hell. I see all the books. Legal and off track. Sort of stuff you don't see. And in the past year the Shelby Company Limited has been making £150 a day. Right? A fucking day. Sometimes more. So what I want to know is why are we changing things? ... Look what's happened already. We haven't even set foot in London yet and they've already blown up our fucking pub»[71].

Томас намагається схилити сім'ю до розширення, висловлюючи перспективу, що як тільки Гострі Картузи почнуть домінувати у букмекерській індустрії та пов'язаному з цим рекеті, вони зможуть перетворити свої незаконні операції на законний бізнес. Наприклад, на засіданні він просить їх

погодитись. Тут ми також знаходимо приклади нетипового мовлення, а саме – діалект бруммі: «We've nothing to fear from the proposed business expansion so long as we stick together. And after the first few weeks, nine tenths of what we do in London will be legal. The other tenth is in good hands»[71].

Однак у банди Шелбі не все гладко. Хоча вони забирають бізнес у Сабіні, втручання факторів призводить до того, що Томаса ледь не вбивають наприкінці другої серії. У третій серії, дія якої відбувається в 1924 році через два роки після подій другої серії, Томас і його дружина Грейс (яка була інформатором протестантської поліції в першій серії) живуть у сільській садибі, і їхня благодійна діяльність може привести їх до тих самих соціальних кіл, що й провідні діячі бірмінгемського суспільства, але антикомуністична змова повертає Шелбі назад у злочинний світ. Наприкінці серіалу Грейс було застрелено, а більшість членів сім'ї, окрім Томаса, були заарештовані у зв'язку з вибухом поїзда, у якому вони потрапили під бомбу.

Прагнення Томаса Шелбі домогтися респектабельності та самореалізації через підтвердження багатства та законних ділових угод незмінно скасовуються його кримінальним минулим. Глядач бачить Томаса Шелбі як трагічного персонажа, збитого обставинами поза його контролем так само, як і його власні амбіції. Крім того, він визнає, що «лорди та леді ніколи не допустять нас до своїх палаців через те, звідки ми прийшли».

Хоча більшість цих гангстерів, зображених на британських екранах, потрапляють у категорію «трагічних антигероїв» і заслужених «злетів і падінь» злочинної фігури, «Гострі картузи» дещо відрізняються. Навіть якщо деякі дії Томаса Шелбі та його братів заслуговують осуду, дії тих, хто його оточує, насамперед тих, хто представляє державу та інші частини установи, такі як церква, ще гірші. Владні фігури, такі як головний інспектор Честер Кемпбелл (Сем Нілл) чи отець Джон Хьюз (Педді Консідайн), спонукають Томаса Шелбі до злочинної поведінки, щоб дистанціюватися від дій, які вони наказують, і притягнути Шелбі, щоб його можна було переслідувати за їхні накази належним чином. Ми співчуваємо Томасу Шелбі та зневажаємо тих,

хто має владу, особливо за те, що їх особиста вендета переплітається з їхніми широкими антикомуністичними та антиірландськими планами.

У «Гострих картузах» (особливо в першій серії) банду часто сприймають як людей, що нав'язують свою волю місцевій громаді. Наприклад, Томас Шелбі залякує місцевого власника (Ніл Белл) у The Garrison, щоб той продав йому паб (за відносно низьку ціну). Також у першій серії Фредді звинувачує Томаса, який фінансував спосіб життя себе та своєї сім'ї на гроші, взяті з «кишень вдів і зневірених чоловіків». Однак у певні моменти серіалу Шелбі також зображені як захисники місцевої громади. Перша демонстрація цього під час кліматичного бою в кінці першої серії проти Біллі Кімбера (Чарлі Крід-Майлз). Коли Кімбер і його банда приїжджають до району Пікі Бліндерс, Томмі об'єднує своїх колишніх солдатів, щоб захистити територію, включаючи місцевого афро-карибського вуличного проповідника Єремію Ісуса (Бенджамін Зефанія) та тепер комуністичного активіста Фредді Торна, який приносить кулемет, викрадений зі складу британської армії. Щоб відновити почуття братерства серед цих колишніх солдатів, Шелбі порівнює цю битву проти Кімбера з битвами на західному фронті. Незважаючи на свою злочинну особу, Шелбі може сподобатися своїм товаришам, що повернулися солдатами, та іншим верствам робітничого класу, оскільки він, по суті, «один із них». Слід зауважити, що в мовленні персонажа фігурують відповідні інтонації та лексика: «All right, men, you were mostly in the war, so you know that battle plans always change and get fucked up. Well, here it is. Things have changed. We fight them here. Today. Alone. Now, they're going to come for the pub. They're going to try to break us up for good. And we'll have no help from the law today. That pub there is called The Garrison. Well, now it really is one. And it belongs to us, right? Right! How many are there? Jeremiah says two Riley vans. So I reckon we're outnumbered three to one. Ah Fuck. But it's us, boys. It's us. The Small Heath Rifles. Never lost a fight yet, did we? No!»[71].

Кримінальну лексику та архаїзми часто знаходимо у мовленні персонажа Фінна Шелбі, який є носієм діалекту бруммі. Наприклад, зауважимо репліки Фінна в спілкуванні з іншими членами сім'ї:

«Finn: The rule is that door should always remain locked until 9 AM.

Polly: Right. Boy. Boy, where are you going?

Finn: Well, Arthur's not coming in today. He's taking the day off. So...

Lizzie: So what?

Finn: So today, Tommy said that I'm in charge.

Polly: Sorry, you're in charge?

Finn: Yeah. That's what he said»[71].

Хоча сім'я Шелбі була замішана у злочинах і до Першої світової війни, саме повернення Томаса та Артура з Франції стимулює їхні злочинні амбіції, загартовані насильством, свідками якого вони стали під час війни та які не можуть (або не бажають) відновити «звичайне» життя в післявоєнному Бірмінгемі.

Зокрема, персонажі в «Гострих картузах» чітко зображують психологічну травму, і Томас, і Артур Шелбі, провідні фігури банди, що страждають від своїх спогадів про війну. У першій серії ми бачимо неодноразовий сон Томаса про тунель під час Першої світової війни. Між 1915 і 1917 роками союзники прорили численні тунелі на Західному фронті, намагаючись розбити німецько-австрійські траншеї, використовуючи великі вибухові заряди для знищення ворожих ліній. П.М. Варлі писав: «Ці вибухи, зроблені без попередження та скоординовані з атакою піхоти, можуть мати руйнівний ефект». Робота прохідників була суворо секретною, і менше одного відсотка солдатів закликали до такого роду роботи. Вона була досить небезпечною, хоча кількість смертей не дуже порівнюється з кількістю солдатів, убитих над землею. Томас очолював свою компанію прохідників у Франції, і в другій серії, коли він веде переговори з військовим міністром Вінстоном Черчиллем (Енді Найман/Річард Маккейб) (невірно зображений у серії як міністр внутрішніх справ), його високо поважають за його хоробрість

і лідерство. Наприклад, у словах Фінна простежуємо поєднання британського акценту, який він здобув під час війни, та акценту бруммі. Цей синтез також супроводжується вкрапленням архаїзмів. Спостерігаємо у діалозі:

«Tommy: Finn? Come here. How was your day?

Finn: Yeah, it was okay.

Tommy: Good man. Well done. No trouble?

Finn: No. No trouble.

Tommy: And she looked after you?

Finn: I don't want it like that ever again, Tom. Not when they don't even want to do it, except for the money.

Tommy: Everything's for the money, Finn.

Finn: Yeah, I know. But... She said: "Be a man."

Tommy: And were you a man?

Finn: Yeah. But then I apologised to her. Because she just looked so tired.

Tommy: Sit down Finn. Right, listen to me, Finn. She was right. You need to be a fucking man. People get tired. Working in a fucking factory gets you tired. I don't go around apologising, do I?

Finn: No.

Tommy: There's an empty space here to be filled. Do you understand?

Finn: Yeah»[.].

Tommy So... Be a fucking man.

Finn Okay, Tom»[71].

Отже, у мовленні персонажів ми неоднаразово натикаємось на виразний кримінальний сленг та архаїзми. Банда Гострі Картузи – це злочинна банда, яка займалася різними справами, як-от вбивства, крадіжки, махінації на букмекерстві тощо. Все це відобразилося і в мовленні персонажів. Так, кожен із героїв використовує в своїх репліках лексику, яка демонструє їхній соціальний статус і приналежність до злочинного світу, який Гострі Картузи контролюють.

2.3 Лексичні та граматичні особливості мовлення героїв серіалу

Персонажі творів телевізійного виробництва мають акцент, відмінний від головних героїв, і зазвичай теж суперечать головним героям. Тому навички формування мовлення з певним діалектом, який не притаманний акторам, зазвичай викликають багато труднощів та вимагають прикласти неабияких зусиль.

У серіалі ми бачимо, що уві сні Шелбі турбує місія, коли прокладаючи тунель, група німецьких прохідників проривається з іншого боку стіни. У хаосі, що виник, одного із чоловіків із роти Томаса застрілюють, а сам Томас поранений і також вбиває німецького солдата на дуже близькій відстані. Серіал показує, що ця смерть, яка була так близько, дуже непокоїла Томаса і зробила його жорстоким чоловіком, яким він став, коли повернувся до Бірмінгема. У першому епізоді ми бачимо, як Томас курить опіум із глиняної люльки, і є припущення, що він використовує це, щоб полегшити стрес від своїх повторюваних кошмарів.

Артур Шелбі також страждає через травму війни, і це показано у другій серії «Гострих картузів». Хоча в першій серії Артур виглядає непостійним і неспокійним, у другій його поведінка стає більш хаотичною та жорстокою. Частково це можна пояснити його постійними проблемами з психічним здоров'ям, що впливають із досвіду війни, але також це можна пояснити його вживанням кокаїну – звички, яку він придбав під час роботи в Лондоні. Артур намагається впоратися зі своїм гнівом за допомогою боксу, але це призводить до інциденту, коли він вбиває підлітка на рингу. Один із молодших братів Шелбі каже Томасу: «Arthur, he's blown a few times lately. Six, seven. It's like he's not there in the head. He can't even hear 'stop'. Even his own name. And then he cries»[71].

Особливості мовлення виразно відбиваються у репліці Артура. Після зустрічі з Томасом Артур відчуває докори сумління та описує це почуття: «It's

like a fucking boat, Tommy. Full of heavy cargo, like coal or iron. Sometimes it slips to one end. And the boat tips. I can feel it slipping. And I can feel the boat tipping. But there ain't nothing I can do about it. It's like me fuckin' head's just like this fuckin' black fucking barge! And it just fucking drifts. In and out, in and out»[71].

Томас, здається, дуже не співчуває ситуації Артура, хоча він також постраждав від післявоєнної травми. У його словах простежуємо особливості лексичного наповнення, які відрізняються від лексичного запасу Артура: «Well, we're home a long time now, Arthur. We're home a long time. I thought you were all right... I've had enough. Just fuck off! I'm supposed to treat you like a fucking kid again, eh? Keep you away from guns and fucking rope, is that it? You think I haven't got enough on! ... The war is done! Shut the door on it. Shut the door on it like I did, eh?»[71].

Як і брати Шелбі, ще один член банди Peaky Blinders, Денні «Whizz-Bang» Оуен (Семюел Едвард-Кук), страждає від «контузійного шоку», і, мабуть, у найгіршому ступені. Денні вперше з'являється в шоу, приходячи в паб під час психотичного епізоду. Потрібно кілька чоловіків, щоб заспокоїти його, а Томас заспокоює: «You're not an artillery shell, Danny, you're a man. You're not a whizz-bang, you're a human being. You're alright. You're alright»[71].

Однак Денні продовжує страждати від цих епізодів і під час одного з них публічно вбиває чоловіка, італійця, можливо, пов'язаного з кримінальними зв'язками. Щоб уникнути помсти, Томас організовує інсценування смерті Денні та відправляє його до Лондона. Проте свобода Денні недовговічна: його вбивають наприкінці першої серії бандитської боротьби. Перед тим, як його смерть інсценують, Денні просить Томаса не ховати його в багнюці, посилаючись на його досвід проходження тунелів під час війни, і коли він помирає, Томас бачить, що він похований на вершині пагорба, подалі від багнюки.

Меггі Ендрюс припустила, що більшість зображень солдатів, що повернулися, у британській масовій культурі (особливо напередодні 100-річчя початку Першої світової війни) були чистими, а ті, хто страждав від

контузійного шоку, — як «очищені» жертви. Ендрюс зазначає, що «Гострі картузи» є «цікавим викликом» для цих зображень, показуючи ветеранів як «часто жорстоких споживачів напоїв і наркотиків».

«Гострі картузи» засновано на історичних діячах злочинців, що існували в епоху після Першої світової війни, і зображує піднесення (і падіння) цих злочинних угруповань в епоху великих соціально-економічних і політичних потрясінь. Томас Шелбі керується своїми амбіціями більше, ніж екзистенційною кризою, але використовує війну як аргумент для необхідності насолоджуватися життям у сьогоденні – ті, хто служив, по жертвували своїм розумом заради Короля та Батьківщини, а повернувшись, вважали, що їм заборгували більше, ніж існування нижчого класу, запропоноване більшості демобілізованих солдатів після війни. Він також збирається забезпечити «краще життя» для своєї великої сім'ї, як його товаришів, що повернулися в армію, і злочинців, вірячи, що його зростаюча злочинна імперія одного дня зможе перетворитися на буржуазну респектабельність. Але після трагічного антигероя та остаточного падіння гангстера респектабельність Шелбі позбавляється через змови різних установ, щоб використати їх для придушення своїх політичних ворогів, комуністів та ірландських республіканців. На тлі Британії після Першої світової війни, з проблемами солдатів, що повернулися, англо-ірландської війни, страху перед більшовизмом і соціально-економічних потрясінь початку 1920-х років, «Гострі шори» — це зображення частини британського суспільства, яке рідко з'являється на екрані – окраїни робітничого класу в міжвоєнному Бірмінгемі.

Отже, історики та мовознавці стверджують, що, серіал не можна вважати цілком історично достовірним, його зображення Британії 1920-х років є набагато точнішим, ніж інші історичні драми, які охоплюють той самий період. Відповідно, ретельно та історично правдиво відтворена мова героїв, а саме – діалект бруммі з його лексичними та граматичними особливостями, які простежуємо в мовленні персонажів серіалу. Жорсткість серіалу може використовуватися істориками як шлюз для розмов про різноманітні «підземні

світи» та історії знизу, які були пропущені традиційними істориками міжвоєнної епохи – комуністи, ірландські республіканці та кримінальні діячі були присутні, але залишаються маргінальними темами традиційної історичної науки. Історики цих спільнот повинні прийняти Гострих Картузів як потенційний інструмент для залучення до популярних уявлень про період після Першої світової війни.

2.4 Специфіка відображення характерів і особистісних рис героїв через діалект бруммі

У серіалі «Гострі картузи» характери та риси персонажів відбиваються через специфіку мовлення, лексичні та граматичні особливості, а також через використання діалекту бруммі. Так, у тексті ми простежуємо взаємозв'язок між характерами героїв серіалу та особливостями їхнього мовлення.

Персонаж Том Шелбі народився в Бірмінгемі, Англія, приблизно в 1890 році в родині ірландського мандрівника та ромів і виріс у районі Смол Хіт у Бірмінгемі. Він зустрічався з Гретою Джуроссі, жінкою італійського походження, коли йому було 20, але вона померла від туберкульозу. Його досвід сержант-майора під час Першої світової війни призвів до того, що він страждав від посттравматичного стресового розладу, і мається на увазі, що він повернувся з неї новою людиною. Особливості мовлення героя тісно пов'язані з його життєвим досвідом. Наприклад: «There have been a lot of strikes at the Austen works and the BSA factory lately. Papers are talking about sedition. Revolution. I reckon it's Communists he's after»[71].

Під час дитинства в Смол Хіті, Бірмінгем, Томас носив із собою різьбовий нож і викрутку та казав іншим дітям у цьому районі, що він може проклинати, тому вони боялися його і не приставали до нього та не дражнили його через це. Томасу та його братам і сестрам довелося б отримати пиво для своїх батьків у The Garrison. Однак, оскільки вони були такими маленькими, їм знадобилося двоє, щоб нести одне відро додому. Томас також бився зі

своїми братами через сигарети, і одного разу, коли Томасу було 9, а Артуру 12, вони влаштували масову фізичну сварку. Томас притиснув Артура до землі і почав кілька разів бити його по голові, згодом вигравши бій, хоча Томас визнав, що Артур дозволив йому перемогти. У їх матері був близький друг Чарлі Стронг, який часто був поруч під час їхнього виховання, що призвело до того, що вони дивилися на нього як на свого «дядька».

Важливо, що до бірмінгемського акценту Томмі домішується також циганська лексика. Все це витворює цікавий синтез: «There are Irishmen in Green Lanes who left Belfast to get away from him. They say Catholic men who crossed him used to disappear in the night. We're just all going to have to be more careful. That's all»[71].

Прикметно, що Томас є членом малих гвинтівок у званні старшого сержанта – унтер-офіцера, який відповідає за благополуччя, моральний дух і підготовку всього підрозділу (усі інші сержанти та капрали доповідають йому, а також до фактичного начальницького складу). Його бездоганна поведінка на цій посаді (що стала ще складнішою через його молодість на той час) заслужила йому непохитну повагу як з боку членів його підрозділу, так і інших ветеранів, і зміцнила його репутацію на вулицях.

Щодо своєї спадщини, Томас стверджує, що він пов'язаний із родиною Лі з боку матері, а Джонні Догс стверджує, що дід Томаса був «королем», швидше за все, королем циган. Він другий з братів і сестер Шелбі. Так, наприклад, спостерігаємо у мовленні: «Inside the crate we found twenty five Lewis machine guns with ten thousand rounds of ammunition. Fifty semi automatic rifles, two hundred pistols with shells...»[71].

Грейс Хелен Шелбі (уроджена Берджесс) була ірландською буфетницею, яка влаштувалася на роботу в паб Garrison і таємно працювала агентом під прикриттям для поліції Бірмінгема. Її місія полягала в тому, щоб зблизитися з Томасом Шелбі, в якого вона закохалася. Він теж повернув почуття, але його серце було розбите, коли він виявив її зраду.

Вийшовши до Нью-Йорка, Грейс повертається в середині 1922 року, вийшовши заміж за американського бізнесмена, але коли вона возз'єдналася з Томасом, стало ясно, що їхні попередні почуття не розвіялися. Результатом їхнього возз'єднання стала вагітність Грейс, яка призвела до народження їх сина Чарльза. Вона вийшла заміж за Томаса десь у 1924 році, що стало можливим завдяки самогубству її першого чоловіка. Пізніше її вбили від кулі, призначеної для Томаса Шелбі. Після інциденту вона з'являється як галюцинація для Томаса, який продовжує сумувати ще довго після її смерті. Наприклад: «But the sea is wide, and I can't cross over with gold and silver, I will support you. Ah but I'm sick now, and my days are over. So come all you young men, and carry me down. In Ireland my singing made them cry and stopped them fighting»[71].

Грейс — ірландка протестантського походження. Під час роботи під прикриттям вона стверджувала, що походить з Голвея, і її акцент (зберігається протягом усієї серії) вказує на те, що Голвей, ймовірно, був місцем її виховання. Її батько, колега Честера Кемпбелла в поліції, був убитий ІРА. Наприклад у її мовленні подибуємо особливості в діалозі з детективом, який відбувся у галереї: «GRACE: I am quite shocked at how these people live.

CAMPBELL: As you know Grace, I was opposed to the use of female operatives in the beginning. But Belfast proved their worth.

GRACE: Have you found anything out that might help me?

CAMPBELL: I interrogated the head of the Peaky Blinders. He didn't know anything. A brute. His gang may even prove useful to us.

GRACE: It strikes me that it isn't Arthur who heads the Shelby family. It is the younger one... Thomas. They say he won two medals for gallantry in the War.

CAMPBELL: You sound fascinated.

GRACE: However, my opinion has not changed. The bookmaker gangs have other business and the communists are too weak to have planned this. I believe the guns were taken by the IRA»[71].

Честер Кемпбелл (спочатку головний інспектор Кемпбелл у 1 сезоні, потім підвищений до майора в 2 сезоні) був інспектором Королівської ірландської поліції, якого Вінстон Черчилль найняв для пошуку та повернення зниклої партії зброї з заводу Birmingham Small Arms Company. Однак, перебуваючи в Смолл Хіт, Бірмінгем, незважаючи на те, що він знайшов зброю, він почав боротьбу проти Гострих Картузів і родини Шелбі зокрема. Його мовлення суттєво відрізняється від мовлення родини Шелбі та банди Гострих Картузів: «Babies. Discarded with the fish bones and egg shells. Girls. Eleven years old. Pierced and punctured by old men for threepence a time. Rutted upon like animals. Degradation. Fathers with their daughters, brothers and sisters sharing beds. Beggars and thieves left to run in the streets and astride the whole stinking pile of wounds and rotten flesh... The Peaky Blinders. The vicious merciless gangs who blind those who see and cut out the tongues of those who talk. You are worse than them. Those of you who have been taking their bribes these years since the war. Those of you who have looked the other way, you are worse than them»[71].

Старший інспектор Кемпбелл створив собі репутацію в Белфасті, Ірландія, де йому було доручено позбавити місто від злочинності та корупції. Крім кримінальних елементів і діяльності банд. Протягом цього часу він служив у батька Грейс Берджесс. Він не воював у Першій світовій війні, про яку пізніше згадують кілька персонажів, зокрема Томас Шелбі та Вінстон Черчилль. Це щось на кшталт болючого місця Кемпбелла, зокрема Томаса, який часто коментує свою «захищену професію». Наприклад: «Then there are the Communists. And the IRA Fenians. Blacker hearts still. They feed on the puss of all this corruption like maggots in a corpse. And like maggots, if they are left to swell they will eventually swarm like flies and spread their rotten philosophy across the country and across the world. Those then are our enemies. A three headed beast. It is my job to decapitate each one and by God I will do it. I don't trust any one of you until you earn my trust and it takes some earning»[71].

У епізоді, де інспектор Кемпбелл говорить до своїх підлеглих, особливо простежується специфіка його мови, як людини, що віддана поліцейськи

службі: «These are the new men who will be bolstering your ranks. Good men. From God fearing families. They will be sworn in and in uniform before the sun sets. By sunrise tomorrow, they will be on the streets. God help those who stand in our way»[71].

Отже, у мовленні героїв персонажів відображаються їх характери. Так, на те, як говорять герої твору суттєво впливає їхнє виховання, особливості походження, оточення в якому вони росли, жили та перебувають зараз. Вагому роль відіграє і верства населення та соціальний клас.

ВИСНОВКИ

Отже, бірмінгемському діалектові притаманні особлива вимова, неправильність мовлення, а також римований діалект. Діалект бруммі та суміжний діалект коventрі також досить чітко відрізняються, незважаючи на те, що міста розділяють лише 19 миль (31 км). Однак для недосвідченого вуха всі ці акценти можуть здатися дуже схожими, так само як носіям британської англійської може бути важко розрізнити канадський і американський акценти або австралійський і новозеландський.

Сила діалекту жителів Бірмінгему суттєво відрізняється від інших регіонів. Як і в більшості міст, діалект змінюється залежно від площі міста. Поширеною помилкою є те, що в Бірмінгемі всі розмовляють однаковим діалектом.

Бірмінгемський діалект – це діалект району Бірмінгема в агломерації Вест-Мідлендс. Найчастіше бірмінгемський діалект у серіалі використовують саме члени сім'ї Шелбі. Нерідко його зрозуміти складно, адже герої говорять швидко та емоційно. Ще однією важливою рисою є те, що мовлення персонажів наповнене просторічною і лайливою лексикою, архаїзмами та жаргонізмами. На відміну від, наприклад, аристократії чи інтелігенції, вони не стримують себе. Таким чином, у мовленні героїв яскраво відбиваються особливості діалекту.

Кримінальна драма «Гострі картузи» про сім'ю ірландського та ромського походження в Бірмінгемі. У центрі події виявляється вулична банда Гострі Картузи та їхній амбітний, хитрий кримінальний авторитет Томмі Шелбі. Банда привертає увагу майора Честера Кемпбелла, головного інспектора Королівської ірландської поліції, надісланого Вінстоном Черчиллем із Белфаста, куди його відправили зачищати місто від літаючих колон Ірландської республіканської армії. Другорядними персонажами також є комуністична партія Великої Британії, вуличні банди та звичайні злочинці. Ось чому лексика серіалу вирізняється різноманітністю.

Через особливості мови персонажів бачимо, що їхній акцент показує приналежність до певного соціального ряду, демонструє статус тощо. Зокрема, багато героїв навчалися ірландському акценту, аби правильно відтворити його в серіалі. Це є суттєвою рисою для розрізнення різних верств населення. Наприклад, Грейс за походженням ірландка, тож і її мова має ірландський акцент. Вона також співає пісні про свою далеку батьківщину.

Англомовні країни колишньої Британської імперії також можуть використовувати цей сленг, але також включати власні сленгові слова, щоб відобразити свої різні культури. Сленг не тільки використовується британськими експатами, але деякі з цих термінів включені в повсякденний сленг інших країн, наприклад, в Австралії, Канаді та Ірландії.

В основі «Гострих картузів» питання про те, чи може злочинність забезпечити соціальну мобільність, особливо для тих, хто повернувся з війни, і тих, хто не є частиною суспільства. Кінець Першої світової війни відкрив нові можливості для злочинної діяльності. У Британії мережі організованої злочинності поширилися по всьому світу під виглядом скачок і букмекерства, так звані «війни на іподромах». Тож мова героїв серіалу збагачена елементами кримінального сленгу.

Саме тому у серіалі також можна натрапити на кримінальний сленг та архаїзм. Кожен із героїв використовує в своїх репліках лексику, яка демонструє їхній соціальний статус і приналежність до злочинного світу, який Гострі Картузи контролюють.

Історики та мовознавці стверджують, що, серіал не можна вважати цілком історично достовірним, його зображення Британії 1920-х років є набагато точнішим, ніж інші історичні драми, які охоплюють той самий період. Відповідно, ретельно та історично правдиво відтворена мова героїв, а саме – діалект бруммі з його лексичними та граматичними особливостями, які простежуємо в мовленні персонажів серіалу. Жорсткість серіалу може використовуватися істориками як шлюз для розмов про різноманітні «підземні світи» та історії низьких верств суспільства, які були пропущені традиційними

істориками міжвоєнної епохи – комуністи, ірландські республіканці та кримінальні діячі були присутні, але залишаються маргінальними темами традиційної історичної науки.

У серіалі «Гострі картузи» характери та риси персонажів відбиваються через специфіку мовлення, лексичні та граматичні особливості, а також через використання діалекту бруммі. Так, у тексті ми простежуємо взаємозв'язок між характерами героїв серіалу та особливостями їхнього мовлення. У роботі ми аналізуємо особливості мовлення Томмі Шелбі, Грейс Шелбі та інспектора Кемпбелла. На те, як говорять герої твору суттєво впливає їхнє виховання, особливості походження, оточення в якому вони росли, жили та перебувають зараз.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бубнов Д. Просодичні особливості мовлення ірландців у ситуації двомовності. URL: <http://dspace.onu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/24922/1/12-20.pdf> (дата звернення: 13.11.2022).
2. Гострі картузи. Серіал. Дивитись українською: URL: https://uakino.club/seriesss/drama_series/5562-zagostren-kozirki.html (дата звернення: 18.11.2022).
3. Карпова Д. М. Фонетичні характеристики регіонального мовлення носіїв валлійського варіанта англійської мови (інструментально-фонетичне дослідження) : автореф. дис...канд. філол. наук. Одеса, 2018. 21 с.
4. Andrews, M. (2017) 'Remembrance and the working class soldier hero in austerity Britain', in David Berry (ed.) *Cultural Politics in the Age of Austerity* (London: Taylor & Francis) pp. 47-66.
5. Barrère, Albert; Leland, Charles (1889). Dictionary of Slang, Jargon and Cant. The Ballantyne Press.
6. Barton, P., Doyle, P. & Vandewalle, J. (2004) *Beneath Flanders Fields: The Tunnellers' War 1914-1918* (Montreal & Kingston, CA: McGill-Queen's University Press).
7. Baugh A. C. A History of the English language. London: Routledge, 2002. 447 p. 9. Hickey R. Remarks on pronominal usage in Hiberno-English // *Studia Anglica Posnaniensia*. Poznań, 1983. № 15. P. 47–53. 10.
8. BBC News. (2016). Peaky Blinders star Cillian Murphy says Brummie accent “sexy.” Retrieved from <https://www.bbc.com/news/uk-englandbirmingham-36205291>
9. BBC Two. (2016). How do you master the Brummie accent? Cillian Murphy reveals it all. URL: <https://twitter.com/bbctwo/status/740863426302464000> (дата звернення: 14.11.2022).

10. Bell, E. (2011) 'Television and Memory: History Programming and Contemporary Identities', *Image & Narrative*, 12, no. 2 (2011), pp. 50-65.
11. Bennett, G. (1999) 'A Most Extraordinary and Mysterious Business': *The Zinoviev Letter of 1924* (London: FCO).
12. Benson, J. (2003) *The Working Class in Britain 1850-1939* (London: IB Tauris).
13. Bernd Kortmann, E. W. S. (2004). A handbook of varieties of English: a multimedia reference tool : two volumes plus CD-ROM. Mouton de Gruyter.
14. Bernstein, Jonathan (2006). *Knickers in a twist : a dictionary of British slang*.
15. Breverton, Terry (2010). *Breverton's Nautical Curiosities*. 21 Bloomsbury Square, London: Quercus Publishing PLC. p. 169. ISBN 978-1-84724-776-6.
16. Brown, G. (2018). London execs tried to axe Brummie accents from *Peaky Blinders*. Retrieved from Birmingham Live website: <https://www.birminghammail.co.uk/whats-on/film-news/london-execstried-axe-brummie-14691765> (дата звернення: 14.11.2022).
17. Byrne, K. (2014) 'Adapting Heritage: Class and Conservatism in *Downton Abbey*', *Rethinking History* 18, no. 3, pp. 311-327.
18. Carl Chinn. (2008). Why Brummies Why not Birmies? Retrieved from <https://web.archive.org/web/20080509162006/https://www.virtualbrum.co.uk/brummies.htm> (дата звернення: 14.11.2022). Dahlgreen, W. (2014). "Brummie" is the least attractive accent. Retrieved from YouGov website: <https://yougov.co.uk/topics/lifestyle/articlesreports/2014/12/09/accent-map2> (дата звернення: 18.11.2022).
19. Cave, N. & Robinson, P. (2011) *The Underground War: Vimy Ridge to Arras, vol. 1* (Barnsley: Pen & Sword Books).
20. Cesiri D. *Nineteenth-century Irish English: A Corpus-Based Linguistic and Discursive Analysis*. New York: Edwin Mellen Press, 2012. 177 p.

21. Cliff, T & Gluckstein, D. (1986) *Marxism and Trade Union Struggle: The General Strike of 1926* (London: Bookmarks).
22. Collins English Dictionary. Glasgow GN4 0NB: Harper Collins Publishers. 1991. ISBN 0-00-433286-5.
23. Delingpole, J. (2013). As a Brummie, I am aggrieved with Peaky Blinders. Retrieved from The Spectator website <https://www.spectator.co.uk/2013/09/brummie-james-delingpole-rubbishesthe-bbcs-acclaimed-peaky-blinders/> (дата звернення: 18.11.2022).
24. Dictionary of criminal slang. URL: <https://www.bl.uk/learning/timeline/item104313.html> (дата звернення: 14.11.2022).
25. Dixon, J. A., Mahoney, B., & Cocks, R. (2002). Accents of Guilt?: Effects of Regional Accent, Race, and Crime Type on Attributions of Guilt. *Journal of Language and Social Psychology*, 21(2), 162–168. <https://doi.org/10.1177/02627X02021002004> (дата звернення: 18.11.2022).
- Fowler, R. (2013). “I still get offered sexy roles,” says Helen McCrory. Retrieved from Telegraph website: <https://www.telegraph.co.uk/culture/tvandradio/10277363/I-still-getoffered-sexy-roles-says-Helen-McCrory.html>
26. Dobrow, J. R., & Gidney, C. L. (1998). The Good, the Bad, and the Foreign: The Use of Dialect in Children’s Animated Television. *The Annals of the American Academy of Political and Social Science*, 557, 105–119. Retrieved from <http://www.jstor.org/stable/1049446> (дата звернення: 20.11.2022).
27. Edwards J. *Irish and English in Ireland. Language in the British Isles* / ed. by P. Trudgill. Cambridge, London, New York, New Rochelle, Melburn, Sidney. Cambridge University Press, 1984.
28. Emsley, C. (2010) ‘A legacy of conflict? The “brutalised veteran” and violence in Europe after the Great War’, in Efi Avdela, Shani D’Cruze, and Judith Rowbotham (eds), *Problems of Crime and Violence in Europe, 1780-2000: Essays in Criminal Justice* (Lampeter/New York: Edwin Mellen Press), pp. 43–64.

29. Farmer, John; Henley, W. E. A Dictionary of Slang and Colloquial English.
30. Franks, R. (2017). Hit crime drama *Peaky Blinders* has finally made Birmingham look cool. Retrieved from News.com.au website: <https://www.news.com.au/entertainment/tv/hit-crime-drama-peakyblinders-has-finally-made-birmingham-look-cool/newsstory/a3ee5ec04936e7d4b1a48f887d2ea085> (дата звернення: 18.11.2022).
31. Frost, C. (2013). “*Peaky Blinders*” Star Cillian Murphy On Perfecting A Brummie Accent, And Celebrating The Anti-Hero On Television. Google. (n.d.). Google Trends. Retrieved from <https://trends.google.com> (дата звернення: 18.11.2022).
32. Geoghegan, K. (2014) ‘Cillian Murphy Returns to *Peaky Blinders* on BBC Two’, *BBC News*, 30 September, <http://www.bbc.com/news/entertainment-arts-29283824> (дата звернення: 20.11.2022).
33. Geris, Jan (2003). American's guide to the British language : really, they talk like this every day.
34. Gimson, A. C. (2014). Gimson’s Pronunciation of English. (8th ed.; A. Cruttenden, Ed.). Hoboken : Taylor and Francis.
35. Gosling-Page, G. (2016) ‘On *Peaky Blinders*’, *Musings of a Social Historian*, 12 April, <https://gcgosling.wordpress.com/2016/04/12/on-peaky-blinders/> (дата звернення: 20.11.2022).
36. Graham Young. (2018). *Peaky Blinders* creator on future of the hit BBC series. Retrieved from Birmingham Live website: <https://www.birminghammail.co.uk/news/midlands-news/peaky-blinderscreator-future-hit-14620467> (дата звернення: 18.11.2022).
37. Green, Jonathon (1999). *The Cassell Dictionary of Slang*. London: Cassell. ISBN 0-304-34435-4.
38. Green, Jonathon (2008). *Chambers Slang Dictionary*.

39. Hague, S. (n.d.). voicecoach.tv. Retrieved from <https://www.voicecoach.tv/coach/sally-hague/> (дата звернення: 18.11.2022).
40. Hanley, B. (2018) 'The Irish in *Peaky Blinders*', *History Ireland*, 26, no. 3, pp. 52-53.
41. Haugen E. *The Ecology of Language*. Selected and introduced by A. S. Dil. Stanford: Stanford University Press, 1972. 366 p.
42. Henry P. L. *Anglo-Irish and its Background. The English Language in Ireland*. Cork, Dublin: The Mercies Press, 1978. P. 20-36.
43. Henry, N. *et al* (2002) 'Globalization From Below: Birmingham – Postcolonial Workshop of the World', *Area*, 34 (2), pp. 117-127.
44. Hickey R. *Irish English: history and present-day forms*. Cambridge: Cambridge University Press, 2007. 526 p. 6. Cronin M. *A history of Ireland*. New York: Palgrave, 2001. 290 p.
45. Hickey R. *Standard Irish English. Standards of English: codified varieties around the world*. Cambridge: Cambridge University Press, 2007. P. 96–116.
46. Hobsbawm, E. & Rude, G. (1973) *Captain Swing* (Harmondsworth: Penguin University Books).
47. Hodgson, C. (2017). Cillian Murphy "spent a drunken Saturday" learning the Birmingham accent for *Peaky Blinders*, says writer Steven Knight. Retrieved from Mirror website: <https://www.irishmirror.ie/showbiz/irishshowbiz/cillian-murphy-spent-drunken-saturday-9751858> (дата звернення: 18.11.2022).
48. Houlbrook, M. (2014) 'Why *Peaky Blinders* Tells Us All We Need to Know (and More) about the 1920s', *Modern British Studies Birmingham*, 13 October, <https://mbsbham.wordpress.com/2014/10/13/why-peaky-blinders-tells-us-all-we-need-to-know-and-more-about-the-1920s/> (дата звернення: 20.11.2022).
49. Hunt, J. L. and Pringle, A. G. (2008). *Service Slang*. London: Faber and Faber. ISBN 978-0-571-24014-2.

50. James, Ewart (1998). *NTC's Dictionary of British Slang and Colloquial Expressions*. McGraw-Hill. ISBN 0-8442-0838-8.
51. James, Ewart (1999). *Contemporary British slang : an up-to-date guide to the slang of modern British English*.
52. Jeffrey, K. (2011) *The Secret History of MI6 1909-1949* (New York: Bloomsbury).
53. Kinglsey Kent, S. (2009) *Aftershocks: Politics and Trauma in Britain, 1918-1931* (Houndmills: Palgrave Macmillan).
54. Knight, S. (Creator). (2013). *Peaky Blinders*. Netflix.
55. Laws, R. (2013). *Peaky Blinders will put Birmingham in a whole new light*. Retrieved from Birmingham Post website: <https://www.birminghampost.co.uk/whats-on/film-tv/birmingham-starnew-bbc-drama-5833531> (дата звернення: 18.11.2022).
56. Laws, R. (2014). *Meet the young stars of TV's Peaky Blinders*. Retrieved from Birmingham Live website: <https://www.birminghammail.co.uk/whatson/arts-culture-news/meet-two-teenage-stars-peaky-7979752> (дата звернення: 19.11.2022).
57. Laws, R. (2017). *Peaky Blinders is the most popular Netflix show in two US states*. Retrieved from Birmingham Live website: <https://www.birminghammail.co.uk/news/showbiz-tv/peaky-blinders-mostpopular-netflix-12476347> (дата звернення: 19.11.2022).
58. Long, P. (2017) 'Class, Place and History in the Imaginative Landscapes of *Peaky Blinders*', in David Forrest & Beth Johnson (eds) *Social Class and Television Drama in Contemporary Britain* (Houndmills: Palgrave Macmillan) pp. 165-179.
59. Luff, J. (2016) 'Labor Anticommunism in the United States of America and the United Kingdom, 1920-49', *Journal of Contemporary History* (2016) DOI: [10.1177/0022009416658701](https://doi.org/10.1177/0022009416658701) (дата звернення: 20.11.2022).
60. Malarski, K. (2013). *Intonation in the Perception of Brummie*. In E. WaniekKlimczak & L. R. Shockey (Eds.), *Teaching and Researching English*

Accents in Native and Non-native Speakers (pp. 207–217).
https://doi.org/10.1007/978-3-642-24019-5_15 MORIN, R. (2009).

61. Meyer, J. (2014) ‘We Need to Talk About Arthur Shelby’, *Arms and the Medical Man*, 17 December, <https://armsandthemedicalman.wordpress.com/2014/12/17/we-need-to-talk-about-arthur-shelby/> (дата звернення: 20.11.2022).

62. Milroy L. Language and Social Network. Oxford: Basil Blackwell, 1980. 218 p. Quin E. G. The Collectors of Irish Dialect Material. The English language in Ireland / ed. by D. O’Muirthe. Cork, Dublin: The Mercies Press, 1978. P. 115-127.

63. Myers, K. & Grosvenor, I. (2011) ‘Birmingham Stories: Local Histories of Migration and Settlement and the Practice of History’, *Midland History*, 36 (2), pp. 149-162.

64. Noonan, G. (2014) *The IRA in Britain 1919-1923: ‘In the Heart of Enemy Lines’*, (Liverpool: Liverpool University Press).

65. Ó Giolláin D. Locating Irish folklore: tradition, modernity, identity. Cork: Cork University Press, 2000. 228 p.

66. O’Reilly E. An Irish-English Dictionary. Dublin: James Duffy, 1864. 734 p.

67. Our fight to perfect the Peaky Blinders’ accent. (2014). Retrieved from The Free Library website: <https://www.thefreelibrary.com/Our+fight+to+perfect+the+Peaky+Blinders%27+accent.-a0340607542> (дата звернення: 19.11.2022).

68. Oxford Dictionary of English Grammar. Oxford University Press (1995).

69. Parody, A. (Antal) (2007). Eats, shites & leaves : crap English and how to use it. ISBN 9780760772546.

70. Partridge, Eric (2002). Beale, Paul (ed.). A Dictionary of Slang and Unconventional English. Routledge. ISBN 0-415-29189-5.

71. Peaky blinders. Watch on Netflix. URL: https://uakino.club/seriesss/drama_series/5562-zagostren-kozirki.html (дата звернення: 17.11.2022).
72. Practical Phonetics and Phonology: A Resource Book for Students . 2nd ed. by COLLINS, BEVERLY, & INGER M. MEES. In The Modern Language Journal (Vol. 93). https://doi.org/10.1111/j.1540-4781.2009.00901_17.x Wells, J. C. (1982a). Accents of English 1: An introduction. Cambridge University Press.
73. Quinion, Michael (2009). Why is Q Always Followed by a U?. London: Penguin Books. ISBN 978-1-84614-184-3.
74. Sharpe, A. (2017). Peaky Blinders young star reveals how he corrects other actors Birmingham accents. Retrieved from Mirror website: <https://www.irishmirror.ie/peaky-blinders-young-star-reveals-11506734> (дата звернення: 19.11.2022).
75. Shore, H. (2011) 'Criminality and Englishness in the Aftermath: The Racecourse Wars of the 1920s', *Twentieth Century British History*, 22/4 (2011) pp. 474-497.
76. Shore, H. (2013) 'Peaky Blinders and Gang-Related Histories', *Leeds Beckett University Media Centre*, 30 September, <http://mediacentre.leedsmet.ac.uk/peaky-blinders-and-gang-related-histories/> (дата звернення: 20.11.2022).
77. Shore, H. (2014) 'Rogues of the Racecourse', *Media History*, 20/3, pp. 352-367.
78. Soudek, Lev. (1967). Structure of substandard words in British and American English.
79. Thompson, E. (1964) *The Making of the English Working Class* (New York: Vintage Books).
80. Varley, P. (1993) 'British Tunnelling Machines in the First World War', *Transactions of the Newcomen Society*, 65/1 (1993) pp. 1-19.
81. Warshow, R. (2008) 'The Gangster as Tragic Hero', in John Gross (ed.) *The Oxford Book of Essays* (Oxford: Oxford University Press).

82. Webb, S. (2016) *1919: Britain's Year of Revolution* (Barnsley: Pen & Sword).
83. Wells, J. C. (1982b). *Accents of English 2: The British Isles*. Cambridge University Press.
84. Williams, R. (2013) 'The Past Isn't Dead... It's Deadly: Horror, History, and Locale in *Whitechapel*', *Journal of British Cinema and Television*, 11/1 (December) pp. 68-85.
85. Winter, J. (2000) 'Shell-Shock and the Cultural History of the Great War', *Journal of Contemporary History*, 35/1, pp. 7-11.

Вибірка (приклади акцентів і їх переклад українською)

Оригінал	Переклад
Your money, Mr Kimber. Rescued from the Lee brothers and returned to you with a request for a fair hearing. Your own protection is failing, Mr Kimber. Your boys are taking cuts. I want to suggest that from now on, you contract out your racetrack security to the Peaky Blinders. We'd be saving you a lot of money, Mr Kimber. Lot of money. In return, you give us... Five percent of the take and three legal betting pitches at every race meeting north of the River Severn. Rising to six after one year if we're all satisfied with the service. What do you say, Mr Kimber	Ваші гроші, містере Кімбер. Врятований від братів Лі і повернувся до вас із проханням про справедливий розгляд. Ваш власний захист не працює, містере Кімбер. Ваші хлопці отримують скорочення. Я хочу запропонувати вам відтепер передати охорону іподрому Peaky Blinders. Ми б заощадили вам багато грошей, містере Кімбер. Багато грошей. Натомість ви даєте нам... П'ять відсотків від дойму та три легальні ставки на кожній гонці на північ від річки Северн. Підвищення до шести через рік, якщо ми всі будемо задоволені послугою. Що ви скажете, містере Кімбер.
No, I don't really have time for hobbies. This is more of a... more of a place where I try things out. I've decided, if I'm gonna be stuck here in Small Heath, I might as well do something useful. Less of a hobby. More of a venture. Since the start of prohibition, I've been sending	Ні, я не маю часу на хобі. Це більше... більше місце, де я пробую речі. Я вирішив, що якщо я застрягну тут, у Малому Хіті, я міг би зробити щось корисне. Менше хобі. Більше підприємства. З початку заборони я надсилав односолодовий шотландський віскі до Бостона, до

single malt Scotch whisky to Boston, to Halifax, Nova Scotia, hidden in crates of car parts. But my supply lines from Scotland have been unreliable. There's been a lot of thefts. And in this modern age, American women drink as much booze as the men. And women, apparently, prefer gin. So with the help of a friend of mine in Camden Town, I've set up my own source of supply. Junipers, potatoes, sugar and water, all turned into US dollars. When we're up and running, we'll produce over 200 gallons a week. But before then, I need to get my recipe right. So tell me the truth.	Галіфакса, Нова Шотландія, захований у ящиках із автомобільними запчастинами. Але мої лінії постачання з Шотландії були ненадійними. Було багато крадіжок. І в цю сучасну епоху американські жінки п'ють стільки ж випивки, скільки й чоловіки. А жінки, мабуть, віддають перевагу джину. Тож за допомогою мого друга в Кемдентауні я створив власне джерело постачання. Ялівець, картопля, цукор і вода, все перетворено на долари США. Коли ми запрацюємо, ми вироблятимемо понад 200 галонів на тиждень. Але до цього мені потрібно правильно вивчити свій рецепт. Тож скажи мені правду.
The longer you leave it, the worse it gets. Believe me. I know. I was 16. And I didn't dare tell anyone. In the end, I did it myself. I did it to myself. And I almost died. And he didn't come back. They don't. Why should they? You know the words. You're a whore. Baby's a bastard. But there's no word for the man who doesn't come back. One day, on your wedding day, you'll have a good	Чим довше ви залишаєте це, тим гірше стає. Повір мені. Я знаю. Мені було 16. І я не сміла нікому сказати. Зрештою, я зробив це сам. Я зробив це собі. І я мало не загинув. І він не повернувся. Вони цього не роблять. Чому вони повинні? Ви знаєте слова. Ти повія. Крихітка сволота. Але немає слова для людини, яка не повертається. Одного

man on your arm. And you'll say, "Polly, "thank you, "for common sense." This woman's in Cardiff. We'll take the train tomorrow. Go to the castle afterwards for a treat	разу, в день вашого весілля, у вас під рукою буде хороший чоловік. І ти скажеш: «Полі, дякую, за здоровий глузд». Ця жінка в Кардіффі. Завтра поїдемо на поїзд. Після цього йдіть до замку, щоб поласувати.
Michael, you're number two on Luca Changretta's hit list. If you stay in a hotel, I'll know where you are. So will the people who take you there. So will the people who work in the hotel. And hotels don't move around. They don't even know where they'll be tomorrow. They follow the patron and the crows.	Майкле, ти номер два в списку хітів Луки Чангретти. Якщо ти зупинишся в готелі, я буду знати, де ти. Так само будуть і люди, які вас туди приведуть. Так само будуть люди, які працюють в готелі. І готелі не рухаються. Вони навіть не знають, де будуть завтра. Слідкують за покровителем і воронами.
Fucking hell. I see all the books. Legal and off track. Sort of stuff you don't see. And in the past year the Shelby Company Limited has been making £150 a day. Right? A fucking day. Sometimes more. So what I want to know is why are we changing things? ... Look what's happened already. We haven't even set foot in London yet and they've already blown up our fucking pub.	До біса. Я бачу всі книги. Законі записи та не законні. Такі речі, яких ви не бачите. А минулого року компанія Shelby Company Limited заробляла 150 фунтів стерлінгів на день. правильно? Чортовий день. Іноді більше. Тож що я хочу знати, чому ми щось змінюємо? ... Подивіться, що вже сталося. Ми ще навіть не ступили в Лондон, а вони вже підірвали наш довбаний паб.
We've nothing to fear from the proposed business expansion so long as we stick together. And after the first few	Нам нема чого боятися запропонованого розширення бізнесу, якщо ми тримаємося разом. І

weeks, nine tenths of what we do in London will be legal. The other tenth is in good hands.	після перших кількох тижнів дев'ять десятих того, що ми робимо в Лондоні, буде легальним. Інша десята частина в надійних руках.
All right, men, you were mostly in the war, so you know that battle plans always change and get fucked up. Well, here it is. Things have changed. We fight them here. Today. Alone. Now, they're going to come for the pub. They're going to try to break us up for good. And we'll have no help from the law today. That pub there is called The Garrison. Well, now it really is one. And it belongs to us, right? Right! How many are there? Jeremiah says two Riley vans. So I reckon we're outnumbered three to one. Ah Fuck. But it's us, boys. It's us. The Small Heath Rifles. Never lost a fight yet, did we? No!	Гаразд, хлопці, ви були в основному на війні, тому знаєте, що плани битв завжди змінюються і псуються. Ну ось воно. Все змінилося. Ми боремося з ними тут. Сьогодні. На самоті. Зараз вони прийдуть до пабу. Вони намагатимуться розлучити нас остаточно. І сьогодні нам не допоможе закон. Той паб там називається «Гарнізон». Ну, тепер він дійсно один. І воно належить нам, чи не так? правильно! Скільки там? Єремія каже, що два мікроавтобуси Riley. Тож я вважаю, що ми чисельніше три до одного. Ах, блядь. Але це ми, хлопці. Це ми. Маленькі рушниці Хіт. Ми ще ніколи не програвали бій, правда? Ні!
The rule is that door should always remain locked until 9 AM.	Правило полягає в тому, що двері завжди повинні залишатися замкненими до 9 ранку.
Right. Boy. Boy, where are you going?	Правильно. хлопчик Хлопче, куди ти йдеш?

Well, Arthur's not coming in today. He's taking the day off. So...	обре, Артур сьогодні не прийде. Він бере вихідний. Тож...
Tommy: Finn? Come here. How was your day?	Томмі: Фін? Ходи сюди. Як пройшов твій день?
Finn: Yeah, it was okay.	Фінн: Так, усе було добре.
Tommy: Good man. Well done. No trouble?	Томмі: Хороша людина. молодець Без проблем?
Finn: No. No trouble.	Фінн: Ні. Без проблем.
Tommy: And she looked after you?	Томмі: І вона доглядала за тобою?
Finn: I don't want it like that ever again, Tom. Not when they don't even want to do it, except for the money.	Фінн: Я більше ніколи не хочу, щоб так було, Томе. Ні коли вони навіть не хочу це зробити, крім грошей.
Tommy: Everything's for the money, Finn.	Томмі: Все заради грошей, Фінне.
Finn: Yeah, I know. But... She said: "Be a man."	Фінн: Так, я знаю. Але... Вона сказала: «Будь чоловіком».
Tommy: And were you a man?	Томмі: А ти був чоловіком?
Finn: Yeah. But then I apologised to her. Because she just looked so tired.	Фінн: Так. Але потім я вибачився перед нею. Тому що вона просто виглядала такою втомленою.
Tommy: Sit down Finn. Right, listen to me, Finn. She was right. You need to be a fucking man. People get tired. Working in a fucking factory gets you	Томмі: Сідай Фін. Добре, послухай мене, Фінне. Вона була права. Ти повинен бути чортовим чоловіком. Люди втомлюються.
tired. I don't go around apologising, do I?	Робота на довбаній фабриці приносить вам користь
Finn: No.	

Tommy: There's an empty space here to be filled. Do you understand? Finn: Yeah. Tommy So... Be a fucking man. Finn Okay, Tom»	втомився. Я ж не вибачаюсь, чи не так? Фінн: Ні. Томмі: Тут є порожнє місце, яке потрібно заповнити. Чи ти розумієш? Фінн: Так». Томмі, так... будь довбаним чоловіком. Фін, добре, Том».
Arthur, he's blown a few times lately. Six, seven. It's like he's not there in the head. He can't even hear 'stop'. Even his own name. And then he cries.	Артуре, останнім часом його кілька разів підірвали. Шість, сім. Його ніби немає в голові. Він навіть не чує «стоп». Навіть власне ім'я. А потім плаче.
It's like a fucking boat, Tommy. Full of heavy cargo, like coal or iron. Sometimes it slips to one end. And the boat tips. I can feel it slipping. And I can feel the boat tipping. But there ain't nothing I can do about it. It's like me fuckin' head's just like this fuckin' black fucking barge! And it just fucking drifts. In and out, in and out.	Це як довбаний човен, Томмі. Повний важкого вантажу, наприклад вугілля чи заліза. Іноді воно зісковзує на один кінець. І човен поради. Я відчуваю, як воно ковзає. І я відчуваю, як човен перекидається. Але я нічого не можу з цим зробити. Це ніби моя довбана голова, як ця довбана чорна довбана баржа! І це просто дрейфує. Вхід і вихід, вхід і вихід.
Well, we're home along time now, Arthur. We're home a long time. I thought you were all right... I've hand	Що ж, ми вже вдома, Артуре. Ми давно вдома. Я думав, що з тобою все гаразд... З мене достатньо.

enough. Just fuck off! I'm supposed to treat you like a fucking kid again, eh? Keep you away from guns and fucking rope, is that it? You think I haven't got enough on! ... The war is done! Shut the door on it. Shut the door on it like I did, eh?	Просто відійди! Я знову маю ставитися до тебе, як до довбаної дитини, еге ж? Тримайте вас подалі від зброї та довбаної мотузки, правда? Ви думаєте, що я не маю достатньо! ... Війна закінчилася! Зачиніть за ним двері. Зачини за ним двері, як я, еге ж?
Inside the crate we found twenty five Lewis machine guns with ten thousand rounds of ammunition. Fifty semi automatic rifles, two hundred pistols with shells...	Усередині ящика ми знайшли двадцять п'ять кулеметів Lewis з десятима тисячами патронів. П'ятдесят напіваавтоматичних гвинтівок, двісті пістолетів з гільзами...
But the sea is wide, and I can't cross over with gold and silver, I will support you. Ah but I'm sick now, and my days are over. So come all you young men, and carry me down. In Ireland my singing made them cry and stopped them fighting.	Але море широке, і золотом і сріблом не перепливу, я вас підтримаю. Ах, але зараз я хворий, і мої дні закінчилися. Тож прийдіть усі, юнаки, і несіть мене. В Ірландії мій спів змушував їх плакати і переставав сваритися
GRACE: I am quite shocked at how these people live. CAMPBELL: As you know Grace, I was opposed to the use of female operatives in the beginning. But Belfast proved their worth. GRACE: Have you found anything out that might help me?	ГРЕЙС: Я дуже шокована тим, як живуть ці люди. КЕМПБЕЛЛ: Як ви знаєте Грейс, я спочатку був проти використання жінок-оперативників. Але Белфаст довів свою цінність. ГРЕЙС: Ви знайшли щось, що могло б мені допомогти?

CAMPBELL: I interrogated the head of the Peaky Blinders. He didn't know anything. A brute. His gang may even prove useful to us. GRACE: It strikes me that it isn't Arthur who heads the Shelby family. It is the younger one... Thomas. They say he won two medals for gallantry in the War. CAMPBELL: You sound fascinated. GRACE: However, my opinion has not changed. The bookmaker gangs have other business and the communists are too weak to have planned this. I believe the guns were taken by the IRA	КЕМПБЕЛЛ: Я допитав керівника Peaky Blinders. Він нічого не знав. Брут. Його банда може виявитися навіть корисною для нас. ГРЕЙС: Мене вражає, що родину Шелбі очолює не Артур. Це молодший... Томас. Кажуть, він отримав на війні дві медалі за хоробрість. КЕМПБЕЛЛ: Ви звучите зачаровано. ГРЕЙС: Проте моя думка не змінилася. Букмекерські банди мають інші справи, а комуністи надто слабкі, щоб це спланувати. Я вважаю, що зброю забрала ІРА
Babies. Discarded with the fish bones and egg shells. Girls. Eleven years old. Pierced and punctured by old men for threepence a time. Rutted upon like animals. Degradation. Fathers with their daughters, brothers and sisters sharing beds. Beggars and thieves left to run in the streets and astride the whole stinking pile of wounds and rotten flesh... The Peaky Blinders. The vicious merciless gangs who blind those who see and cut out the tongues of those who talk. You are worse than them. Those of you who have been taking their bribes	Немовлята. Викидаються разом з рибними кістками та яєчною шкаралупою. дівчата Одинадцять років. Проколотий і проколотий старими людьми за три пенси за раз. Загнані, як тварини. Деградація. Батьки з доньками, брати і сестри ділять ліжку. Жебраки та злодії, залишені бігати вулицями та верхи на всій смердючій купі ран і гнилої плоті... Гострошкірі шори. Жорстокі безжальні банди, які засліплюють тих, хто бачить, і відрізають язики тим, хто говорить. Ви гірші за них. Ті

these years since the war. Those of you who have looked the other way, you are worse than them.	з вас, хто бере свої хабарі ці роки після війни. Ті з вас, хто дивився в інший бік, ви гірші за них
Then there are the Communists. And the IRA Fenians. Blacker hearts still. They feed on the puss of all this corruption like maggots in a corpse. And like maggots, if they are left to swell they will eventually swarm like flies and spread their rotten philosophy across the country and across the world. Those then are our enemies. A three headed beast. It is my job to decapitate each one and by God I will do it. I don't trust any one of you until you earn my trust and it takes some earning	Потім є комуністи. І феніанці ІРА. Ще чорніші серця. Вони живляться гною всієї цієї корупції, як опариші в трупі. І, подібно до личинок, якщо їх залишити розбухати, вони зрештою будуть роїтися, як мухи, і поширюватимуть свою гнилу філософію по всій країні та по всьому світу. Тоді це наші вороги. Триголовий звір. Моя робота — обезголовити кожного, і клянусь Богом, я це зроблю. Я не довіряю нікому з вас, доки ви не заслужите мою довіру, а для цього потрібно трохи заробити.
These are the new men who will be bolstering your ranks. Good men. From God fearing families. They will be sworn in and in uniform before the sun sets. By sunrise tomorrow, they will be on the streets. God help those who stand in our way.	Це нові люди, які зміцнять ваші ряди. Хороші чоловіки. Від богобоязливих сімей. Вони будуть приведені до присяги та одягнені до заходу сонця. До завтрашнього світанку вони будуть на вулицях. Боже, допоможи тим, хто стоїть на нашому шляху.

Порівняння акцентів

Томмі
Your money, Mr Kimber. Rescued from the Lee brothers and returned to you with a request for a fair hearing. Your own protection is failing, Mr Kimber. Your boys are taking cuts. I want to suggest that from now on, you contract out your racetrack security to the Peaky Blinders. We'd be saving you a lot of money, Mr Kimber. Lot of money. In return, you give us... Five percent of the take and three legal betting pitches at every race meeting north of the River Severn. Rising to six after one year if we're all satisfied with the service. What do you say, Mr Kimber?
Irish English
jə 'mʌ.ni 'mi.stə 'kim.bə 're.skju:d frəm ðə li: 'brʌð.əz ənd ri.'tʃ:nd tə ju wið ə ri.'kwest fər ə feə 'hiər.ɪŋ jər əʊn prə.'tek.ʃn z 'feɪl.ɪŋ 'mi.stə 'kim.bə jə 'bɔɪz ə 'teɪkɪŋ kʌts 'aɪ wɒnt tə sə.'dʒest ðət frəm naʊ ɒn ju kən.'trækt 'aʊt jə 'rei.stræk si.'kjʊə.ri.ti tə ðə 'pi:k.i 'blaɪn.dəz wið bi 'seɪv.ɪŋ ju ə lɒt əv 'mʌ.ni 'mi.stə 'kim.bə lɒt əv 'mʌ.ni ɪn ri.'tʃ:n ju gɪv əz faɪv pə.'sent əv ðə teɪk ənd θri: 'li:g.ɪ 'bet.ɪŋ 'pi.tʃɪz ət 'ev.ri reɪs 'mi:t.ɪŋ nɔ:θ əv ðə 'ri.və 'se.vərn 'raɪz.ɪŋ tə sɪks 'ɑ:f.tə wʌn 'jiər ɪf wiər ɔ:l 'sæ.tɪ.sfaɪd wið ðə 'sɜ:.vɪs 'wɒt də ju 'seɪ 'mi.stə 'kim.bə
Brummie accent
jæə 'mʌ.ni 'mi.stə 'kim.bə 're.skju:d frəm ðə lei 'brʊð.əz ənd ri.'tʃ:nd tə ju wið ə ri.'kwest fər ə feə 'hiər.ɪŋ jər əʊn prə.'tek.ʃn z 'feɪl.ɪŋ 'mi.stə 'kim.bə jə 'bɔɪz ə 'teɪkɪŋ kʌts 'aɪ wɒnt tə sə.'dʒest ðət frəm naʊ ɒn ju kən.'trækt 'aʊt jə 'rei.stræk si.'kjʊə.ri.ti tə ðə 'pi:k.i 'blaɪn.dəz wið bi 'seɪv.ɪŋ ju ə lɒt əv 'mʌ.ni 'mi.stə 'kim.bə lɒt əv 'mʌ.ni ɪn ri.'tʃ:n ju gɪv ʊz faɪv pə.'sent əv ðə teɪk ənd θri: 'li:g.ɪ 'bet.ɪŋ 'pi.tʃɪz ət 'ev.ri reɪs 'mi:t.ɪŋ nɔ:θ əv ðə 'ri.və 'se.vərn 'raɪz.ɪŋ tə sɪks 'ɑ:f.tə wʌn 'jiər ɪf wiər ɔ:l 'sæ.tɪ.sfaɪd wið ðə 'sɜ:.vɪs 'wɒt də ju 'seɪ 'mi.stə 'kim.bə

Tommy
No, I don't really have time for hobbies. This is more of a... more of a place where I try things out. I've decided, if I'm gonna be stuck here in Small Heath, I might as well do something useful. Less of a hobby. More of a venture. Since the start of prohibition, I've been sending single malt Scotch whisky to Boston, to Halifax, Nova Scotia, hidden in crates of car parts. But my supply lines from Scotland have been unreliable. There's been a lot of thefts. And in this modern age, American women drink as much booze as the men. And women, apparently, prefer gin. So with the help of a friend of mine in Camden Town, I've set up my own source of supply. Junipers, potatoes, sugar and water, all turned into US dollars. When we're up and running, we'll produce over 200 gallons a week. But before then, I need to get my recipe right. So tell me the truth.
British English
nəʊ 'aɪ dəʊnt 'rɪə.li həv 'taɪm fə 'hɒ.bɪz ðɪs ɪz mɔːr əv mɔːr əv ə 'pleɪs weə 'aɪ 'traɪ 'θɪŋz 'aʊt aɪv dɪ.'saɪ.dɪd ɪf aɪm 'ɡɒ.nə bi stʌk hɪər ɪn smɔːl hiːθ 'aɪ maɪt əz wel də 'sʌm.θɪŋ 'juː.sfəl les əv ə 'hɒ.bi mɔːr əv ə 'ven.tʃə sɪns ðə stɑːt əv ,prəʊɪ.'bɪʃ.ŋ aɪv biːn 'send.ɪŋ 'sɪŋ.gəl mɔːlt skɒtʃ 'wɪ.ski tə 'bɒ.stən tə 'hæ.li.fæks 'nəʊ.və 'skoʃə 'hɪd.ŋ ɪn kreɪts əv kɑː pɑːts bət maɪ sə.'plaɪ laɪnz frəm 'skɒt.lənd həv biːn ,ʌn.rɪ.'laɪəb.ɪ ðeəz biːn ə lɒt əv θefts ənd ɪn ðɪs 'mɒd.ən eɪdʒ ə.'mer.ɪk.ən 'wɪ.mɪn dɪŋk əz 'mʌtʃ buːz əz ðə men ənd 'wɪ.mɪn ə.'pæ.rənt.li prɪ.'fɜː dʒɪn 'səʊ wɪð ðə help əv ə 'frend əv maɪn ɪn 'kæm.dən taʊn aɪv set ʌp maɪ əʊn sɔːs əv sə.'plaɪ 'dʒuː.nɪ.pəz pə.'teɪ.təʊz 'ʃʊ.gər ənd 'wɔː.tə ɔːl tɜːnd 'ɪn.tə əz 'dɒ.ləz wen wɪər ʌp ənd 'rʌn.ɪŋ wɪl prə.'dʒuːs 'əʊv.ə 'tuː 'hʌn.drəd 'ɡæ.lənz ə wɪ:k bət bi.'fɔː ðen 'aɪ niːd tə 'get maɪ 're.sə.pi raɪt 'səʊ tel miː ðə truːθ
Brummie accent
nəʊ 'aɪ dəʊnt 'rɪə.li həv 'taɪm fə 'hɒ.bɪz ðɪs ɪz mɔːr əv <a...> mɔːr

əv ə 'pleɪs weə 'aɪ 'traɪ 'θɪŋz 'aʊt | aɪv dɪ.'saɪ.dɪd | ɪf aɪm 'ɡɒ.nə bi stʊk
 hɪər ɪn smɔ:l hi:θ | 'aɪ maɪt əz wel də 'sʌm.θɪŋ 'ju:.sfəl | les əv ə 'hɒ.bi |
 mɔ:r əv ə 'ven.tʃə | sɪns ðə stɑ:t əv ,prəʊɪ.'bɪʃ.ŋ | aɪv bi:n 'send.ɪŋ
 'sɪŋ.ɡl mɔ:lt skɒtʃ 'wɪ.ski tʊ 'bɒ.stən | tə 'hæ.lɪ.fæks | 'nəʊ.və 'skoʃə |
 'hɪd.ŋ ɪn kreɪts əv kɑ:r pɑ:rts | bət maɪ sə.'plaɪ laɪnz frəm 'skɒt.lənd
 həv bi:n ,ʊn.rɪ.'laɪəb.l | ðeəz bi:n ə lɒt əv θeɪfts | ənd ɪn ðɪs 'mɒd.ŋ eɪdʒ
 | ə.'mer.ɪk.ən 'wɪ.mɪn drɪŋk əz 'mʌtʃ bu:z əz ðə men | ənd 'wɪ.mɪn |
 ə.'pæ.rənt.li | prɪ.'fɜ: dʒɪn | 'səʊ wɪð ðə help əv ə 'frend əv maɪn ɪn
 'kæm.dən taʊn | aɪv set ʌp maɪ əʊn sɔ:s əv sə.'plaɪ | 'dʒu:.nɪ.pəz |
 pə.'teɪ.təʊz | 'ʃʊ.ɡər ənd 'wɔ:tr | ɔ:l tʃ:nd 'ɪn.tə əz 'dɒ.ləz | wen wɪər
 ʌp ənd 'rʌn.ɪŋ | wɪl prə.'dʒu:s 'əʊv.ə 'tu: 'hʌn.drəd 'ɡæ.lənz ə wɪ:k | bət
 bɪ.'fə: ðen | 'aɪ nɪ:d tə 'get maɪ 're.sə.pi 'raɪt | 'səʊ tel mi: ðə tru:θ |

Πολλι

The longer you leave it, the worse it gets. Believe me. I know. I was 16. And
 I didn't dare tell anyone. In the end, I did it myself. I did it to myself. And I almost
 died. And he didn't come back. They don't. Why should they? You know the
 words. You're a whore. Baby's a bastard. But there's no word for the man who
 doesn't come back. One day, on your wedding day, you'll have a good man on your
 arm. And you'll say, "Polly, "thank you, "for common sense." This woman's in
 Cardiff. We'll take the train tomorrow. Go to the castle afterwards for a treat.

Irish English

ðə 'lɒŋ.ɡə ju li:v ɪt | ðə wɜ:s ɪt 'gets | bɪ.'li:v mi: | 'aɪ nəʊ | 'aɪ wəz sɪk.'sti:n
 | ənd 'aɪ 'dɪdnt deə tel 'e.nɪ.wʌn | ɪn ðɪ end | 'aɪ dɪd ɪt maɪ.'self | 'aɪ dɪd ɪt tə maɪ.'self
 | ənd 'aɪ 'ɔ:l.məʊst daɪd | ənd hɪ 'dɪdnt kʌm 'bæk | 'ðeɪ dəʊnt | waɪ ʃəd 'ðeɪ | ju nəʊ
 ðə 'wɜ:dʒ | jər ə hɔ: | 'beɪ.bɪz ə 'bɑ:.stəd | bət ðeəz nəʊ 'wɜ:d fə ðə mæn hu: 'dʌznt
 kʌm 'bæk | wʌn deɪ | ɒn jə 'wed.ɪŋ deɪ | ju:l həv ə ɡʊd mæn ɒn jər ɑ:m | ənd ju:l 'seɪ
 | 'pɒ.li | θæŋk ju | fə 'kɒ.mən sens | ðɪs 'wʊ.mənz ɪn 'kɑ:.dɪf | wɪl teɪk ðə treɪn
 tə.'mɒ.rəʊ | ɡəʊ tə ðə 'kɑ:s.l | 'ɑ:f.tə.wədʒ fər ə tri:t |

Brummie accent
ðə 'lɒŋ.ɡə ju li:v it ðə wɜ:s it 'gets bi.'li:v mi: 'ai nəʊ 'ai wəz sɪk.'sti:n ənd 'ai 'dɪdnt deə tel 'e.ni.wʌn ɪn ði end 'ai dɪd it maɪ.'self 'ai dɪd it tə maɪ.'self ənd 'ai 'ɔ:l.məʊst daɪd ənd hi 'dɪdnt kʌm 'bæk 'ðeɪ dəʊnt waɪ ʃəd 'ðeɪ ju nəʊ ðə 'wɜ:dz jər ə hɔ: 'beɪ.biz ə 'bɑ:stəd bət ðeəz nəʊ 'wɜ:d fə ðə mæn hu: 'dʌznt kʌm 'bæk wʌn deɪ ɒn jə 'wed.ɪŋ deɪ juɪl həv ə ɡʊd mæn ɒn jər ɑ:m ənd juɪl 'seɪ 'pɒ.li θæŋk ju fə 'kɒ.mən sens ðɪs 'wʊ.mənz ɪn 'kɑ:.dɪf wɪl teɪk ðə treɪn tə.'mɒ.rəʊ ɡəʊ tə ðə 'kɑ:s.ɪ 'ɑ:f.tə.wədz fər ə tri:t

Πολιτι
Michael, you're number two on Luca Changretta's hit list. If you stay in a hotel, I'll know where you are. So will the people who take you there. So will the people who work in the hotel. And hotels don't move around. They don't even know where they'll be tomorrow. They follow the patron and the crows.
Irish English
'maɪk.ɪ jə 'nʌm.bə 'tu: ɒn 'lu:k.ə tʃʌŋɡretəz hɪt lɪst ɪf ju steɪ ɪn ə 'həʊ.'tel aɪl nəʊ weə ju ɑ: 'səʊ wɪ ðə 'pi:p.ɪ hu: teɪk ju ðeə 'səʊ wɪ ðə 'pi:p.ɪ hu: 'wɜ:k ɪn ðə 'həʊ.'tel ənd 'həʊ.'telz dəʊnt mu:v ə.'raʊnd 'ðeɪ dəʊnt 'i:v.ŋ nəʊ weə 'ðeɪl bɪ tə.'mɒ.rəʊ 'ðeɪ 'fɒ.ləʊ ðə 'peɪ.trən ənd ðə krəʊz
Brummie accent
'maɪk.ɪ jə 'nʌm.bə 'tu: ɒn 'lu:k.ə tʃʌŋɡretəz hɪt lɪst ɪf ju steɪ ɪn ə 'həʊ.'tel aɪl nəʊ weə ju ɑ: 'səʊ wɪ ðə 'pi:p.ɪ hu: teɪk ju ðeə 'səʊ wɪ ðə 'pi:p.ɪ hu: 'wɜ:k ɪn ðə 'həʊ.'tel ənd 'həʊ.'telz dəʊnt mu:v ə.'raʊnd 'ðeɪ dəʊnt 'i:v.ŋ nəʊ weə 'ðeɪl bɪ tə.'mɒ.rəʊ 'ðeɪ 'fɒ.ləʊ ðə 'pætrən ənd ðə krouz

Діалог сiм'ї Шелбі
Finn: The rule is that door should always remain locked until 9 AM. Polly: Right. Boy. Boy, where are you going? Finn: Well, Arthur's not coming in today. He's taking the day off. So... Lizzie: So what? Finn: So today, Tommy said that I'm in charge. Polly: Sorry, you're in charge? Finn: Yeah. That's what he said.
British accent
Finn ðə ru:l z ðæt dɔ: ʃəd 'ɔ:l.weɪz rɪ.'meɪn lɒkt ʌn.'tɪl naɪn 'ziə.rəʊ æm Polly raɪt ,bɔɪ ,bɔɪ weər ə ju 'gəʊɪŋ Finn wel 'ɑ:.θərz nɒt 'kʌm.ɪŋ ɪn tə.'deɪ hɪz 'teɪkɪŋ ðə deɪ ɒf 'səʊ Lizze 'səʊ 'wɒt Finn 'səʊ tə.'deɪ 'tɒ.mi 'sed ðæt aɪm ɪn tʃɑ:dʒ Polly 'sɒ.ri jər ɪn tʃɑ:dʒ Finn jeə ðæts 'wɒt hi 'sed
Brummie accent
Finn ðə ru:l z ðæt dɔ: ʃəd 'ɔ:l.weɪz rɪ.'meɪn lɒkt ʌn.'tɪl naɪn 'ziə.rəʊ æm Polly raɪt ,bɔɪ ,bɔɪ weər ə ju 'gəʊɪŋ Finn wel 'ɑ:.θərz nɒt 'kʌm.ɪŋ ɪn tə.'deɪ hɪz 'teɪkɪŋ ðə deɪ ɒf 'səʊ Lizze 'səʊ 'wɒt Finn 'səʊ tə.'deɪ 'tɒ.mi 'sed ðæt aɪm ɪn tʃɑ:dʒ Polly 'sɒ.ri jər ɪn tʃɑ:dʒ Finn jeə ðæts 'wɒt hi 'sed

Розмова Томмі та Фінна
Tommy: Finn? Come here. How was your day? Finn: Yeah, it was okay. Tommy: Good man. Well done. No trouble?

Finn: No. No trouble.

Tommy: And she looked after you?

Finn: I don't want it like that ever again, Tom. Not when they don't even want to do it, except for the money.

Tommy: Everything's for the money, Finn.

Finn: Yeah, I know. But... She said: "Be a man."

Tommy: And were you a man?

Finn: Yeah. But then I apologised to her. Because she just looked so tired.

Tommy: Sit down Finn. Right, listen to me, Finn. She was right. You need to be a fucking man. People get tired. Working in a fucking factory gets you tired. I don't go around apologising, do I?

Finn: No.

Tommy: There's an empty space here to be filled. Do you understand?

Finn: Yeah».

Tommy So... Be a fucking man.

Finn Okay, Tom».

British English

Tommy | fɪn | kʌm hɪə | 'haʊ wəz jə deɪ |

Finn jeə | ɪt wəz ,əʊ'k.eɪ |

Tommy ɡʊd mæn | wel dʌn | nəʊ 'trʌb.l̩ |

Finn nəʊ | nəʊ 'trʌb.l̩ |

Tommy ənd fɪ lʊkt 'ɑ:f.tə ju |

Finn 'aɪ dəʊnt wɒnt ɪt 'laɪk ðæt 'ev.ər ə.'gen | tɒm | nɒt wen 'ðeɪ dəʊnt 'i:v.ŋ
wɒnt tə də ɪt | ɪk.'sept fə ðə 'mʌ.nɪ |

Tommy 'ev.rɪ.θɪŋz fə ðə 'mʌ.nɪ | fɪn |

Finn jeə | 'aɪ nəʊ | bʌt | fɪ 'sed | bi ə mæn |

Tommy ənd wə ju ə mæn |

Finn jeə | bət ðen 'aɪ ə.'pɒ.lə.dʒaɪzd tə hə | bɪ'kɒz fɪ dʒəst lʊkt 'səʊ 'taɪəd |

Tommy sɪt daʊn fɪn | raɪt | 'lɪs.ŋ tə mi: | fɪn | fɪ wəz raɪt | ju ni:d tə bi ə 'flʌkɪŋ

mæn | 'pi:p.l̩ 'get 'taɪəd | 'wɜ:k.ɪŋ ɪn ə 'flkɪŋ 'fæk.tə.ri 'gets ju 'taɪəd |
 'aɪ dəʊnt ɡəʊ ə.'raʊnd ə.'pɒ.lə.dʒaɪz.ɪŋ | də 'aɪ |
 Finn nəʊ |
 Tommy ðeəz ən 'emp.ti speɪs hɪə tə bi fɪld | də ju ,ʌn.də.'stænd |
 Finn jeə |
 Tommy 'səʊ | bi ə 'flkɪŋ mæn |
 Finn ,əʊ'k.eɪ | tɒm |

Brummie accent

Tommy | fɪn | kʌm hɪə | 'haʊ wəz jə deɪ |
 Finn jeə | ɪt wəz ,əʊ'k.eɪ |
 Tommy ɡʊd mæn | wel dʌn | nəʊ 'trʌb.l̩ |
 Finn nəʊ | nəʊ 'trʌb.l̩ |
 Tommy ənd fɪ lʊkt 'ɑ:f.tə ju |
 Finn 'aɪ dəʊnt wɒnt ɪt 'laɪk ðæt 'ev.ər ə.'gen | tɒm | nɒt wen 'ðeɪ dəʊnt 'i:v.ŋ
 wɒnt tə də ɪt | ɪk.'sept fə ðə 'mʌ.nɪ |
 Tommy 'ev.rɪ.θɪŋz fə ðə 'mʌ.nɪ | fɪn |
 Finn jeə | 'aɪ nəʊ | bʌt | fɪ 'sed | bi ə mæn |
 Tommy ənd wə ju ə mæn |
 Finn jeə | bət ðen 'aɪ ə.'pɒ.lə.dʒaɪzd tə hə | bɪ'kɒz fɪ dʒəst lʊkt 'səʊ 'taɪəd |
 Tommy sɪt daʊn fɪn | raɪt | 'lɪs.ŋ tə mi: | fɪn | fɪ wəz raɪt | ju ni:d tə bi ə 'flkɪŋ
 mæn | 'pi:p.l̩ 'get 'taɪəd | 'wɜ:k.ɪŋ ɪn ə 'flkɪŋ 'fæk.tə.ri 'gets ju 'taɪəd |
 'aɪ dəʊnt ɡəʊ ə.'raʊnd ə.'pɒ.lə.dʒaɪz.ɪŋ | də 'aɪ |
 Finn nəʊ |
 Tommy ðeəz ən 'emp.ti speɪs hɪə tə bi fɪld | də ju ,ʌn.də.'stænd |
 Finn jeə |
 Tommy 'səʊ | bi ə 'flkɪŋ mæn |
 Finn ,əʊ'k.eɪ | tɒm |

Британський кримінальний сленг

Термін і його тлумачення	Переклад
Angler: a thief who uses a rod or pole to steal from ground-floor windows.	Рибалка: злодій, який використовує палицю або жердину для крадіжки з вікон на першому поверсі.
Bamber, to do a: UK police expression which means to make a mistake.	Бамбер, зробити: поліцейський вираз Великобританії, що означає зробити помилку.
Blag: a violent robbery or raid; the act of using clever talk or lying to get something	Благ: насильницьке пограбування або набіг; акт використання розумних розмов або брехні, щоб отримати щось
Brief: a solicitor or barrister C.P.S.: Crown Prosecution Service Con: convict, confidence trick	Благ: насильницьке пограбування або набіг; акт використання розумних розмов або брехні, щоб отримати щось
Cush: savings to fall back on. From cushion. Datastreaming: a growing crime where a hacker obtains credit card details to create counterfeit cards. Down, going: to be sent to prison	Коротко: адвокат або баристер C.P.S.: Crown Prosecution Service Con: засуджений, обман довіри
End: share proceeds from a crime.	Куш: економія, на яку варто повернутися. З подушки. Потік даних: зростаючий злочин, коли хакер отримує дані кредитної картки для створення підроблених карток.
Front: a person with a clean criminal record who provides an acceptable face for a known criminal who is the real owner of a club or business.	Вниз, йде: бути відправленим у в'язницю
Gate fever: the emotion shown by a prisoner nearing the end of his sentence.	Кінець: розділити доходи від злочину.
Grass: an informer	

Hobbit: a prisoner who complies with the system. Icecream: a narcotic. Jumper: a thief who steals from offices. Kremlin: New Scotland Yard. Lag: a person who has been frequently convicted and sent to prison. Often 'old lag'. Local nick: police station Lump, The: building site fraud to avoid payment of income tax. M.O.: modus operandi. The way in which a criminal commits a crime. Nick: to arrest someone Nut: the expenses incurred by a thief setting up a robbery or theft. Obbo: police observation on criminals. Padding: unscrupulous police practice of adding to a drugs haul to upgrade an arrest and ensure a conviction. Q.E.: Queen's evidence. An accomplice in a crime giving evidence in the hope of a lighter sentences. Ramp: a police search or a criminal swindle. Shoulder-surfing: stealing pin numbers at cashpoints for use later with copied cards. Slammer, the: prison. Snitch: informer Sorted: everything is organised eg: 'It's sorted.'	Фронт: особа з чистим минулим, яка виглядає прийнятним обличчям для відомого злочинця, який є справжнім власником клубу чи бізнесу. Лихоманка перед воротами: емоції, які демонструє в'язень, що наближається до кінця свого терміну. Трава: донощик Хоббіт: в'язень, який підкоряється системі. Морозиво: наркотик. Стрибун: злодій, який краде в офісах. Кремль: Новий Скотланд-Ярд. Відставання: людина, яку часто засуджували і відправляли у в'язницю. Часто «старе відставання». Місцевий псевдонім: поліцейська дільниця Lump, The: шахрайство на будівельному майданчику, щоб уникнути сплати податку на прибуток. M.O.: modus operandi. Спосіб вчинення злочину злочинцем.
---	--

Supergrass: a very important Mafia informer Time, to do: to serve a prison sentence TWOC: to take without the owners consent. A Twocer is someone who steals vehicles etc. Upstairs: to be convicted at the crown court. The dock is reached by climbing the stairs from the cells. VPU: Vulnerable prisoner unit, used to keep prisoners likely to be victimised away from other prisoners. Window warrior: a prisoner who constantly shouts from his cell window. YOIs: Young offenders institute. Zombie: a particularly nasty prison officer - more dead than alive	Нік: заарештувати когось Горіх: витрати, понесені злодієм, організовуючи пограбування або крадіжку. Obbo: поліцейське спостереження за злочинцями. Доповнення: недобросовісна поліцейська практика додавання наркотиків, щоб посилити арешт і забезпечити засудження. Q.E.: Свідчення королеви. Співучасник злочину, який дає свідчення в надії на більш м'який вирок. Пандус: поліцейський обшук або кримінальне шахрайство. Викрадання пін-номерів у касових пунктах для подальшого використання із скопійованими картками. Slammer, the: в'язниця. Snitch: інформер Відсортовано: все впорядковано, наприклад: «Відсортовано». Суперграс: дуже важливий інформатор мафії Час, що потрібно зробити: відбути тюремне ув'язнення
--	---

	TWOC: брати без згоди господаря. Twoser - це той, хто викрадає транспортні засоби тощо. Нагорі: бути засудженим на коронному суді. До пристані можна піднятися сходами з камер. VPU: відділ уразливих ув'язнених, який використовується для утримання в'язнів, які, ймовірно, стануть жертвами, подалі від інших ув'язнених. Window warrior: в'язень, який постійно кричить з вікна камери. YOI: Інститут молодих правопорушників. Зомбі: особливо неприємний офіцер в'язниці - більше мертвий, ніж живий
--	---